Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Aika 02.03.2026, klo 17:00 - 18:13

Paikka Kaupungintalo, kaupunginvaltuuston istuntosali

Käsitellyt asiat

§ 1 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

§ 2 **Pöytäkirjan tarkastus**

§ 3 **Keskusvaalilautakunnan varajäsenen valitseminen**

§ 4 **Etelä-Savon ja Mikkelin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat 2026-2029**

§ 5 **Sotekiinteistö järjestelyt / Omaisuuden luovuttaminen apporttina Naistinki Oy:lle**

§ 6 **Ylitys- ja alitusoikeudet vuodelta 2025**

§ 7 **Konserniohjeen päivitys**

§ 8 **Valtuustoaloite: Jääviyden pelisääntöihin tarvitaan muutos**

§ 9 **Valtuustoaloite katuvalojen kehittämisestä turvallisuuden lisäämiseksi**

§ 10 **Valtuustoaloite koululaisten puistoruokailusta Mikkelissä**

Lisäpykälät

§ 11 **Valtuustoaloite: Nuorten työllistämistuki pk-yrittäjille Mikkelissä**

§ 12 **Valtuustoaloite: Mikkelin kaupungin osallistavuuden ja väestökehityksen vahvistaminen**

§ 13 **Valtuustoaloite: Loppu työperäiselle hyväksikäytölle**

§ 14 **Valtuustoaloite: Maaseudun linja-autoliikenteeseen lisävuoro ilta-aikaan**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Oskari Valtola, puheenjohtaja
Vesa Kallio, 1. varapuheenjohtaja
Arto Seppälä, 2. varapuheenjohtaja
Eero Aho
Mika Barck
Kerttu Hakala
Raimo Heinänen
Marita Hokkanen, poistui 18:06
Tapio Honkamaa
Teemu Horn
Olli Humalamäki
Kati Häkkinen
Reijo Hämäläinen, varavaltuutettu
Riina Jakobsson, varavaltuutettu
Katriina Janhunen
Jatta Juhola
Jyrki Kaukonen
Heli Kauppinen
Jouko Kervinen
Suvi Kähkönen-Valtola
Anni Lahtinen
Virpi-Leena Laine
Jarmo Lautamäki
Tapani Liukkonen
Mika Marttinen
Eveliina Naumanen, varavaltuutettu
Heikki Nykänen
Kirsi Olkkonen
Antti Pakarinen
Petri Pekonen
Petri. P. Pentikäinen
Anne Puntanen
Pekka Pöyry
Nina Rasola
Sari Rautiainen
Anna Reponen
Teuvo V. Riikonen
Aapo Rötkö, varavaltuutettu
Jani Sensio
Heikki Sorvali
Jaana Strandman
Jarno Strengell
Tuija Syrjäläinen
Pirjo Syväoja, varavaltuutettu
Satu Taavitsainen, poistui 18:12
Enrique Tessieri
Petri Tikkanen
Hannu Tullinen

Lotta Tuominen
Pirkko Valtola
Jaakko Väänänen

Muut saapuvilla olleet

Ari Liikanen, hallintojohtaja, sihteeri
Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja
Annaliisa Leinonen, kaupunginlakimies
Seija Manninen, opetusjohtaja
Petri Mattila, henkilöstöjohtaja
Jouni Riihelä, kaupunkikehitysjohtaja
Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja
Toivo Tiihonen, nuorisovaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Mikko Tuovinen, viestintäsuunnittelija
Merja Peltonen, asianhallintasihteeri

Poissa

Jukka Härkönen
Aki Kauranen, strategia- ja kehityspäällikkö
Anu M Kokkonen
Niklas Kurvinen
Olivia Salminen, nuorisovaltuuston puheenjohtja
Tiia Tamlander, talousjohtaja
Mari Torniainen
Tiina-Riikka Turunen

Allekirjoitukset

Oskari Valtola
Puheenjohtaja

Ari Liikanen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Jyrki Kaukonen
Pöytäkirjantarkastaja

Heli Kauppinen
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Mikkelin kaupungin yleisessä tietoverkossa www.mikkeli.fi 6.3.2026

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 1
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu ja esityslista on lähetetty valtuutetuille ja julkaistu kaupungin yleisessä tietoverkossa 25.2.2026.

Lisäksi kokouskutsu on julkaistu Länsi-Savo lehdessä 25.2.2026.

Päätös
Puheenjohtaja totesi, että kokouskutsu on julkaistu Mikkelin kaupungin verkkosivuilla 25.2.2026 ja Länsi-Savo lehdessä 25.2.2026.

Suoritetussa nimenhuudossa todettiin, että valtuutetut Jukka Härkönen, Tiina-Riikka Turunen, Mari Torniainen, Niklas Kurvinen ja Anu Kokkonen olivat ilmoittaneet esteestä osallistua valtuuston kokoukseen ja heidän varavaltuutetuiksi oli kutsuttu Aapo Rötkö, Eveliina Naumanen, Reijo Hämäläinen, Pirjo Syväoja ja Riina Jakobsson.

Todennettiin, että nimenhuudossa oli paikalla 46 varsinaista valtuutettua, 5 varavaltuutettua ja nuorisovaltuuston 1. varapuheenjohtaja.

Koska esityslista on julkaistu kuntalain edellyttämällä tavalla kaupungin verkkosivuilla ja kokouskutsu on julkaistu valtuuston edellyttämällä tavalla valituissa ilmoituslehdissä sekä lähetetty vähintään neljä päivää aikaisemmin valtuutetuille, puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 2
Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan valtuutetut Vesa Kallio ja Jyrki Kaukonen.
Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti ja on sen jälkeen nähtävänä kaupungin yleisessä tietoverkossa.

Päätös
Pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Jyrki Kaukonen ja Heli Kauppinen. Muilta osin päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus, § 21,19.01.2026
Kaupunginvaltuusto, § 3, 02.03.2026

§ 3
Keskusvaalilautakunnan varajäsenen valitseminen

MliDno-2025-911

Kaupunginhallitus, 19.01.2026, § 21

Valmistelijat / lisätiedot:

Annaliisa Leinonen, kaupunginlakimies, annaliisa.leinonen@mikkeli.fi

Kaupunginvaltuusto valitsi 2.6.2025 keskusvaalilautakuntaan seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

Varsinaiset jäsenet:

1. Harmoinen Taina, MMM, TKI-asiantuntija, PJ
2. Vuorinen Jarmo, yrittäjä, eläkeläinen, VPJ
3. Grönlund Reijo, lehtori, eläkeläinen
4. Kontinen Leena, yhteiskuntatieteiden maisteri
5. Heinikainen Ville, opiskelija, järjestösihteeri

Varajäsenet siinä järjestyksessä kuin heidät kutsutaan kokoukseen:

1. Salmi Jasmin, sosionomiopiskelija
2. Soivanen Satu, digitoija, ekonomi
3. Ylönen Hannu, eläkeläinen
4. Marttinen Jussi, muusikko
5. Kauria Outi, varatuomari

Lisäksi Hannu Ylönen on valittu samassa kaupunginvaltuuston kokouksessa tarkastuslautakunnan jäseneksi. Keskusvaalilautakuntaan valittu henkilö ei voi toimia muissa kaupungin toimielimissä. Hannu Ylönen on ilmoittanut, että hän luopuu keskusvaalilautakunnan varajäsenyydestä, jonka vuoksi keskusvaalilautakuntaan tulee valita uusi varajäsen.

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se valitsee uuden varajäsenen keskusvaalilautakuntaan Hannu Ylösen tilalle jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös
Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, 02.03.2026, § 3

Ehdotus

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto valitsee uuden varajäsenen keskusvaalilautakuntaan Hannu Ylösen tilalle jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös
Kaupunginvaltuusto myönsi eron Hannu Ylöselle ja valitsi hänen sijaansa keskusvaalilautakunnan varajäseneksi yrittäjä Miikka Kirjalaisen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Merkitään, että pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkastettiin kokouksessa.

Tiedoksi
Hannu Ylönen, valittu varajäsen, luottamushenkilörekisterinhoitaja, Meidän IT ja talous Oy/palkanlaskenta

Sivistyslautakunta, § 11,29.01.2026
Kaupunginhallitus, § 48,16.02.2026
Kaupunginvaltuusto, § 4, 02.03.2026

§ 4
Etelä-Savon ja Mikkelin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat 2026-2029

MliDno-2026-415

Sivistyslautakunta, 29.01.2026, § 11

Valmistelijat / lisätiedot:

Seija Manninen, opetusjohtaja, Seija.Manninen@sivistys.mikkeli.fi
Aila Marjamaa, kehittämispäällikkö, aila.marjamaa@sivistys.mikkeli.fi
Johanna Paananen, nuorisopäällikkö, johanna.paananen@sivistys.mikkeli.fi

Liitteet

1 Liite Sivltk 29.1.2026 Mikkelin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029
2 Liite Sivltk 29.1.2026 Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029
3 Liite Sivltk 29.1.2026 Esiopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma 1.8.2025
4 Liite Sivltk 29.1.2026 Mikkelin perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma
5 Liite Sivltk 29.1.2026 Opiskeluhuoltosuunnitelma 1.8.2023, Mikkelin lukio
6 Liite Sivltk 29.1.2026 Aikuisten perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma
7 Liite Sivltk 29.1.2026 Aikuisten lukiokoulutuksen opiskeluhuoltosuunnitelma
8 Liite Sivltk 29.1.2026 Opiskeluhuoltosuunnitelma 2023 Suomen Nuoriso-opisto
9 Liite Sivltk 29.1.2026 Opiskeluhuoltosuunnitelma 2023 Etelä-Savon ammattiopisto

Jokaisella hyvinvointialueella ja jokaisella kunnalla tulee lastensuojelulain 12 §:n mukaan olla lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka tehdään vähintään kerran neljässä vuodessa valtuustokaudeksi kerrallaan. Suunnitelman tarkoituksena on edistää 0–29 –vuotiaiden lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä hyvinvointia.

Etelä-Savossa suunnitelmat on laadittu niin, että ensin valmistuu maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Kunnat voivat halutessaan hyväksyä sen kuntakohtaiseksi suunnitelmaksi, täydentää sitä kuntakohtaisesti tai tehdä sen rinnalle oman suunnitelman.

Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026-2029 on valmistunut ja lähetetty kuntiin. Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman lähtökohtana on perhekeskustoiminta. Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa painotetaan lasten ja nuorten mielenhyvinvoinnin vahvistamista ja riippuvuuksien ehkäisyä, hyvinvointia tukevien elintapojen ja toimintakyvyn edistämistä, turvallisen arjen tukemista sekä osallisuuden vahvistamista. Näihin painopisteisiin vastataan yhdessä sovittujen toimenpiteiden avulla. Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma löytyy mm. Eloisan sivuilta https://etelasavonha.fi/perhekeskus/.

Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sisältää useita liitteitä, joihin on linkki suunnitelmassa. Yksi keskeisimmistä on Etelä-Savon perhekeskustoiminnan toimintasuunnitelma 2026–2029. Toimintasuunnitelma keskittyy perhekeskustoiminnan monitoimijaisiin verkostoihin, jotka osaltaan vastaavat lasten

ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa olevien tavoitteiden ja toimenpiteiden edistämiseen. Etelä-Savon perhekeskustoiminnan sekä Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 indikaattorit on toinen keskeinen liite. Indikaattoripaketti on luotu Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä perhekeskustoiminnan seurantaan ja arviointiin. Indikaattorivalinnoissa on otettu huomioon hyvinvointisuunnitelman neljä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistettä sekä perhekeskustoiminnan painopisteitä. Indikaattoripaketti päivitetään vähintään kerran vuodessa ja viimeisin versio löytyy julkisen linkin kautta https://eloisa.ims.fi/spring/public/a244c169-5c19-414c-b8a2-6d9190cb0c8e/fi

Mikkelin kuntakohtaisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelee Mikkelissä monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä, joka toimii myös LAPE-työryhmänä (lasten, nuorten ja perheiden palvelujen työryhmä). Vuosiin 2026–2029 kohdentuvan suunnitelman osalta ko. työryhmä linjasi, että Mikkeli sitoutuu Etelä-Savon laajuisen suunnitelman toteutukseen sekä UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -mallin myötä laadittavaan toimintasuunnitelmaan ja ne yhdessä voivat muodostaa Mikkelin kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman. Mikkeli on jo hakenut Lapsiystävällinen kunta -malliin, mutta UNICEF ei voinut ottaa uusia kuntia mukaan vuoden 2026 alusta. UNICEF:n tavoitteena on, että hakukriteerit täyttävät uudet kunnat Mikkelin kaupunki mukaan lukien voisivat aloittaa mallissa viimeistään vuoden 2027 alussa, mahdollisesti jo syksyllä 2026.

Mikkelin LAPE-työryhmä esittää, että Mikkelin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 on Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa täydennettynä UNICEF:n lapsiystävällinen kunta -toimintamallilla.

Kuntakohtaiseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan tulee oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan liittää kunnan alueella toimivien koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmat. Opiskeluhuoltosuunnitelmat ovat opetussuunnitelmien liitteitä ja sivistyslautakunnan hyväksymiä. Mikkelin kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelmat on hyväksytty kasvatus- ja opetuslautakunnassa ja sittemmin osa sivistyslautakunnassa vuosien 2023-2025 aikana. Etelä-Savon ammattiopiston ja Suomen Nuoriso-opiston opiskeluhuoltosuunnitelmat on hyväksytty kyseisten oppilaitosten toimintasääntöjen mukaan.

Lisäksi Mikkelissä toimii valtion oppilaitoksia sekä ammattiopisto Spesian telma-opetusta. Valtion oppilaitoksilla on valtakunnalliset koulutuksen järjestäjäkohtaiset opiskeluhuoltosuunnitelmat ja Spesian pääpaikka on Pieksämäki. Koska näiden koulutuksen järjestäjien pääpaikka ei ole Mikkeli, näitä suunnitelmia ei ole liitetty Mikkelin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Ehdotus
Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että esitelty Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja Mikkelin täydennykset hyväksytään kokonaisuutena Mikkelin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaksi 2026-2029.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus, 16.02.2026, § 48

Valmistelijat / lisätiedot:

Seija Manninen, opetusjohtaja, Seija.Manninen@sivistys.mikkeli.fi
Aila Marjamaa, kehittämispäällikkö, aila.marjamaa@sivistys.mikkeli.fi
Johanna Paananen, nuorisopäällikkö, johanna.paananen@sivistys.mikkeli.fi

Liitteet

1 Liite Kh 16.2.2026 Mikkelin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029
2 Liite Kh 16.2.2026 Etelä Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029
3 Liite Kh 16.2.2026 Esiopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma 1.8.2025
4 Liite Kh 16.2.2026 Mikkelin perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma
5 Liite Kh 16.2.2026 Opiskeluhuoltosuunnitelma 1.8.2023 Mikkelin lukio
6 Liite Kh 16.2.2026 Aikuisten perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma
7 Liite Kh 16.2.2026 Aikuisten lukiokoulutuksen opiskeluhuoltosuunnitelma
8 Liite Kh 16.2.2026 Opiskeluhuoltosuunnitelma 2023 Suomen Nuoriso-opisto
9 Liite Kh 16.2.2026 Opiskeluhuoltosuunnitelma 2023 Etelä-Savon ammattiopisto

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy esitellyn Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 ja Mikkelin täydennykset kokonaisuutena Mikkelin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaksi 2026-2029.

Päätös
Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, 02.03.2026, § 4

Liitteet

1 Liite Kv 2.3.2026 Mikkelin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029
2 Liite Kv 2.3.2026 Etelä Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029
3 Liite Kv 2.3.2026 Esiopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma 1.8.2025
4 Liite Kv 2.3.2026 Mikkelin perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma
5 Liite Kv 2.3.2026 Opiskeluhuoltosuunnitelma 1.8.2023 Mikkelin lukio
6 Liite Kv 2.3.2026 Aikuisten perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma
7 Liite Kv 2.3.2026 Aikuisten lukiokoulutuksen opiskeluhuoltosuunnitelma
8 Liite Kv 2.3.2026 Opiskeluhuoltosuunnitelma 2023 Suomen Nuoriso-opisto
9 Liite Kv 2.3.2026 Opiskeluhuoltosuunnitelma 2023 Etelä-Savon ammattiopisto

Ehdotus

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto hyväksyy esitellyn Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 ja Mikkelin täydennykset kokonaisuutena Mikkelin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaksi 2026-2029.

Päätös
Hyväksyttiin.

Asiasta käydyn keskustelun aikana valtuutettu Tuija Syrjäläinen esitti valtuutettujen Jarno Strengellin ja Teuvo V. Riikosen kannattamana seuraavaan toimenpidealoitteen: "Mikkelin kaupunki huomioi päätöksenteossa YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen periaatteet, varmistetaan lapsen edun ensisijaisuus, toteutetaan lapsivaikutusten arviointi ja turvataan lasten sekä nuorten osallistuminen selkeillä ja mitattavilla menettelyillä."

Puheenjohtaja tiedusteli voidaanko Tuija Syrjäläisen esittämä toimenpidealoite hyväksyä yksimielisesti. Hyväksyttiin.

Tiedoksi
Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue/sivistysjohtaja ja tulosalueiden johtajat, päiväkodin johtajat, rehtorit, hyvinvointikoordinaattori

Kaupunginhallitus, § 332,29.09.2025
Kaupunginhallitus, § 389,17.11.2025
Kaupunginhallitus, § 49,16.02.2026
Kaupunginvaltuusto, § 5, 02.03.2026

§ 5
Sotekiinteistö järjestelyt / Omaisuuden luovuttaminen apporttina Naistinki Oy:lle

MliDno-2024-3228

Kaupunginhallitus, 29.09.2025, § 332

Valmistelijat / lisätiedot:

Jouni Riihelä, kaupunkikehitysjohtaja, Jouni.Riihela@mikkeli.fi

Mikkelin kaupungin neuvottelutarjoutuminen Etelä-Savon hyvinvointialueen käytössä olevista tiloista

Mikkelin kaupunki on vuokrannut omistamiaan tiloja mm. palvelutalo- ja pelastuskiinteistöjä Etelä-Savon hyvinvointilaueelle (Eloisa) hyvinvointialueen palvelutuotantoa varten. Eloisa päätti kokouksessaan 17.6.2024 § 30 irtisanoa kaikki hyvinvointialueen käytössä olevat mm. Mikkelin kaupungin omistamat tilat. Tilojen vuokrasopimukset päättyvät irtisanomisajan jälkeen vuoden 2025 lopussa. Samassa kokouksessa hyvinvointialueen valtuusto hyväksyi vuokrattuihin tiloihin kohdistuvat taloudelliset neuvottelutavoitteensa. Mikkelin kaupunki on antanut 17.6.2025 lausunnon Etelä-Savon hyvinvointialueelle hyvinvointialueen vuokraamista tiloista.

Etelä-Savon hyvinvointialueen ja Mikkelin kaupungin välillä on pidetty helmikuussa ja elokuussa 2025 palaverit kiinteistöjen vuokraamisen periaatteista hyvinvointialueen palveluverkon tarpeisiin. Kokousten välillä on pidetty pienempiä työpalavereja. Palavereissa on käyty läpi hyvinvointialueen valtuuston tekemää talouspäätöstä, tulevaa palveluverkon tilatarvetta ja todettu Eloisan tekemä vuokratarjoutuminen. Mikkelin kaupungin osalta on läpikäyty vuokrien määräytymisen periaatteita ja seuraamuksia Kuntalain 126 § mukaisesta yhtiöitämisvelvoitteesta, kun kunta harjoittaa tehtäviään kilpailutilanteessa markkinoilla. Lisäksi kaupunginhallituksen suunnittelukokous ohjeisti valmistelua 8.9.2025.

Mikkelin kaupunki esittää seuraavan vastauksen hyvinvointialueelta saamaansa vuokratarjoukseen.

Kaupunki tuo esiin kaksi vaihtoehtoista toimintamallia tilaratkaisuksi, joista kaupungin näkemyksen mukaisesti ensimmäinen vaihtoehto vastaa parhaiten hyvinvointialueen ja kaupungin yhteisiä tavoitteita.

Mikkelin kaupungin ensisijainen ehdotus on, että kiinteistökokonaisuudesta (pois lukien Annikinkatu 4, Jalavakatu 5), joka on tällä hetkellä vuokrattuna hyvinvointialueen käyttöön, tehdään kaupat sopijaosapuolien välillä. Kaupan kohteena ei ole kohteiden maaomaisuus. Mahdollisen kaupan neuvottelut voidaan aloittaa, niin että lähtökohtana hinnan muodostukselle on koko kokonaisuudesta tasearvo (noin 3 M€).

Hyvinvointialueen käytössä olevat rakennukset ovat aikoinaan suunniteltu ja rakennettu yhteiskunnallisin voimavaroin, hyödyntäen julkista osaamista, taloudellisia resursseja ja rahoitusratkaisuja. Kiinteistökauppa on suoraviivaisin ja tehokkain tapa saavuttaa ne taloudelliset tavoitteet, jotka hyvinvointialue on asettanut kiinteistökuluihinsa liittyen. Kiinteistöjen siirtyminen palvelutuottajan omistukseen varmistaa osaltaan, että palvelut säilyvät lähipalveluina Mikkelin kaupungin alueella kuntalaisia varten. Ehdotuksella saavutetaan molempien osapuolten kannalta kokonaistaloudellisesti ja toiminnallisesti hyödyllinen ratkaisu.

Mikäli ensisijainen Mikkelin kaupungin ehdotus ei etenisi, Mikkelin kaupunki esittää seuraavan toissijaisen toimintamallin.

Mikkelin kaupunki tai yhtiöittämisvelvoitteen syntymisen jälkeen Mikkelin kaupungin konserniyhtiö vuokraa hyvinvointialueelle koko nykyisen hyvinvointialueen käytössä olevan kiinteistökokonaisuuden. Vuokrauksen osalta noudatetaan vuoden alusta jatkuvalla sopimusjaksolla yleisellä tasolla markkinaehtoista vuokranmääritystä. Kaupunki on kuitenkin valmis tulemaan vastaan nykyisessä kokonaisvuokratasossa siten, että nykyisellä kiinteistökannalla kokonaisvuokraan noin 3,2 M€ (vuoden vaihteen tilanteesta) sisältyy kaupungin 100 000 €:n vuotuinen vuokrien vastaantulo.

Samalla kaupunki esittää, että seuraavien neuvotteluiden kohteena olevien rakennusten (Annikinkatu 4, Jalavakatu 5) osalta käydään tarkentavat neuvottelut niiden jatkokäytöstä.

Lisäksi kaupunki muistuttaa, että hyvinvointialueen käytössä oleva kiinteistökanta on rakentunut pitkän ajan kuluessa yhteiskunnallisin varoin, palvelemaan kuntalaisille suunnattua palvelutuotantoa. Tulevien järjestelyjen tulee turvata tämän perusperiaatteen jatkuvuus.

Vuokrasuhteen tulee muodostua sellaiseksi, että kiinteistöjen omistajalla on taloudellinen kyky selviytyä velvoitteistaan vuokrasopimuksista saatavalla liikevaihdolla. Kaupunki on omalta osaltaan mallintanut yhtiön kykyä selviytyä pitkäjänteisesti kiinteistökustannuksista asiakkaalta saatavalla vuokrakertymällä. Kaupungin eo. vastaantulo vuokrissa pohjautuu yhtiön taloudelliseen simulointiin. Kaupunki ei voi rahoittaa kiinteistöomistajuuttaan muulla tavoin.

Omistuksen näkökulmasta vuokratason määrittely liian alhaiseksi ei mahdollista pitkäjänteistä ja kestävää kiinteistöomistajuutta. Vuokratason lähtökohtien ja määrittelyn tulee perustua omistajalle yhtiöittämisestä, kiinteistöomistajuudesta ja kyvystä investoida syntyviin todellisiin kustannuksiin ja niiden laskentamalleihin.

Kiinteistöjen vuokrien on oltava jatkossa sellaisella tasolla, että omistajalla on mahdollisuus lyhentää kiinteistöihin kohdistuvaa korjausvelkaa ja tehdä jatkossakin tarvittavia investointeja. Esillä ollut sopimusmalli, jossa sopimus olisi toistaiseksi voimassa oleva ja sisältäisi 12 kuukauden irtisanomisajan, ei tarjoa omistajalle riittävää investointiturvaa, eikä siten vastuullista kiinteistön omistamista.

Mikkelin kaupunki esittää edellä kuvatut vaihtoehdot jatkoneuvottelun pohjaksi, ja odottaa hyvinvointialueen näkemystä esitettyihin malleihin neuvottelukutsun muodossa.

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää Etelä-Savon hyvinvointialueelle edellä kuvatut vaihtoehdot jatkotarkastelun ja neuvottelun pohjaksi sekä odottaa hyvinvointialueen näkemystä esitettyihin malleihin neuvottelukutsun muodossa.

Päätös
Hyväksyttiin.

Merkitään, että kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja Arto Seppälä, Eero Aho (Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallituksen jäseniä), Anne Puntanen, Kirsi Olkkonen, Tapio Honkamaa (Etelä-Savon hyvinvointialueen palvelulautakunnan jäseniä), Suvi Kähkönen-Valtola (puoliso Etelä-Savon hyvinvointialueen hallituksen jäsen) ja viestintä- ja markkinointipäällikkö Heidi Hänninen (intressijäävi, puoliso Etelä-Savon hyvinvointialueen työntekjä) ilmoittivat olevansa esteellisiä ja poistuivat kokouksesta. Ilmoitukset hyväksyttiin. Heidän tilalleen kokoukseen saapuivat varajäsenet Nina Rasola, Olli Humalamäki, Marita Hokkanen, Heikki Nykänen ja Anna Reponen.

Kaupunginhallitus, 17.11.2025, § 389

Valmistelijat / lisätiedot:

Jouni Riihelä, kaupunkikehitysjohtaja, Jouni.Riihela@mikkeli.fi

Liitteet

1 Liite Kh 17.11.2025 Arviokirja Palveluasuminen 14.4.2025
2 Liite Kh 17.11.2025 Arviokirja Palastuslaitos 14.4.2025

Eri puolilla Suomessa käydään edelleen laaja-alaisia neuvotteluja hyvinvointialueiden ja kuntien välillä koskien kiinteistövuokrasopimuksia. Neuvottelutilanteet vaihtelevat alueellisesti sekä hyvinvointialueiden sisällä eri kuntien välillä. Kuntien ja hyvinvointialueiden tavoitteet eivät kaikilta osin ole yhteneviä, erityisesti kuntien omistamien kiinteistöjen vuokraehtojen osalta. Kustannustason yleinen nousu, kuten energia- ja ylläpitomenojen kasvu, yhdistettynä hyvinvointialueiden tiukkoihin talouden sopeuttamisohjelmiin, tekee neuvotteluratkaisujen löytämisen kokonaisuudessaan haasteelliseksi.

Mikkelin kaupunki ja Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa ovat jatkaneet katkeamattomia kahdenvälisiä neuvotteluja koskien hyvinvointialueen toiminnassaan käyttämiä ja tulevaisuudessa tarvitsemia tiloja. Samanaikaisesti Eloisa on käynyt vastaavia neuvotteluja muiden alueensa kuntien kanssa tavoitteena löytää Eloisan neuvottelutavoite kaikkien kuntien n. 5 miljoonan euron kiinteistöjen kulujen säästötarve ja taloudellisesti kestävä ratkaisu hyvinvointialueen talousarvion valmistelun yhteyteen.

Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt Eloisalle valtuutuksen hankkia palo- ja pelastuslaitosten käytössä olevat kiinteistöt hyvinvointialueen omistukseen. Muiden, kuten palvelutalojen, osalta vastaavaa valtuutusta ei ole annettu.

Hyvinvointialueen ja Mikkelin kaupungin välisissä kiinteistöneuvotteluissa on kehittynyt seuraava neuvottelunäkemys:

- Palo- ja pelastuskiinteistöt - Kaikki seitsemän (7) käytössä olevaa palo- ja pelastuskiinteistöä rakennuksineen siirtyvät hyvinvointialueen omistukseen kiinteistökaupalla tase- ja maanarvoon perustuen.
- Koulut ja muut integroidut tilat - Hyvinvointialue jatkaa kyseisissä kohteissa nykyisten vuokrasopimusten mukaisesti. Vuokrasopimuksissa sovelletaan 12 kuukauden irtisanomisaikaa.
- Palvelutalot - Eloisa jatkaa palvelutaloissa nykyisillä vuokrasopimusehdoilla. Vuokrasopimukset ovat toistaiseksi voimassa olevia ja niissä noudatetaan 12 kuukauden irtisanomisaikaa. Kuntalain mukaisesti kiinteistöomistus on tarkoitus yhtiöittää.
- Graanin palvelutalo - Graanin palvelutalo on ARA-rahoitteinen kohde, jossa on noin miljoonan euron (Valtiokonttorin) laina. Kohteeseen haetaan yhdessä Eloisan kanssa ratkaisu, joka tukee hyvinvointialueen kiinteistövuokriin liittyviä taloudellisia tavoitteita.
- Ristiinan terveyskeskus - Eloisa luopuu noin puolesta Ristiinan terveyskeskuksen käytössään olevista tiloista.
- Kehityskiinteistöt - Annikinkatu 4 (ns. vanha pääpaloasema) ja Jalavakatu 5 (kerrostalo, jossa asukkailla on omat vuokrasopimukset rakennuksen omistajan kanssa) säilyvät nykyisessä käytössään ja nykyisten sopimusten piirissä, kunnes toisin päätetään.
- Neuvottelutuloksen dokumentointi - Kokonaisuudesta laaditaan neuvottelumuistio, jonka hyväksymisen jälkeen yksittäisiä asiakokonaisuuksia edistetään päätöksenteossa (päätöksentekovarauma) tai viranhaltijapäätöksin.

Kuntalain mukainen yhtiöittäminen

Kuntalain (410/2015) 126 §:n mukainen yhtiöittämisvelvoite edellyttää, että sellainen toiminta, jota on markkinoilla muutoin saatavissa, järjestetään yhtiömuotoisesti viimeistään vuoden 2025 loppuun mennessä.

Tämän mukaisesti kaupunki valmistelee kolmen palvelutalon siirtämistä Kiinteistökehitysyhtiö Naistingin omistukseen. Samassa yhteydessä kaupunki valmistelee siirtävänsä Jalavakatu 5:ssä sijaitsevan asuinkiinteistön Mikkelin Vuokratalot Mikalo Oy:n omistukseen. Kaupungin taseessa vielä olevia viimeisiä asuinkohteita siirretään samalla Mikalon omistukseen.

Hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset ja kaupungin rooli kiinteistöratkaisujen edistämisessä

Hyvinvointialueuudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen päätöksenteko, palvelutuotannon ohjaus ja rahoitus siirtyivät kunnilta ja kuntayhtymiltä valtion vastuulle. Valtiolla on siten päävastuu hyvinvointialueiden palveluiden rahoittamisesta ja toimintaedellytysten turvaamisesta kunnissa. Uudistuksen yhteydessä kunnille jäi merkittävä määrä sosiaali- ja terveyspalvelujen käytössä olleita kiinteistöjä. Näihin kohdistuu edelleen määräaikaisia, ns. vuoden 2025 loppuun jäädytettyjä vuokrasopimuksia, jotka ovat osa valtion ja kuntien välisen rahoitus- ja omaisuusjärjestelyn keskeneräistä selvitystyötä. Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa tehostaa parhaillaan toimintaansa ja palveluverkkoaan ottaen huomioon Itä-Suomen alueen väestökehityksen ja palveluiden saavutettavuuteen liittyvät alueelliset erot. Hyvinvointialueen kunnilla on näissä neuvotteluissa omat ja

yksilölliset lähtökohtansa, jotka perustuvat kuntakohtaisiin väestöennusteisiin ja palvelutarpeen kehitykseen. Tässä kokonaisuudessa Mikkelin kaupungin roolina on osaltaan edistää kiinteistöomaisuuteen liittyvien ratkaisujen valmistelua ja varmistaa, että kaupungin omistamat sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevat tilat järjestetään taloudellisesti, toiminnallisesti ja sopimuksellisesti kestävällä tavalla. Kiinteistöratkaisuilla on merkitys kuntalaisille osoitettavien palvelujen sijaintia hyvinvointialueella päätettäessä.

Hyvinvointialueen johtaja Santeri Seppälä sekä hallituksen puheenjohtaja Jari Leppä esittelevät asiaa kaupunginhallituksen kokouksessa.

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä esittelytekstistä ilmenevän neuvottelunäkymyksen.

Edelleen kaupunginhallitus päättää, että ne kiinteistöt, jotka tässä järjestelyssä jäävät kaupungin omistuukseen, siirretään erillisillä päätöksillä kaupungin kiinteistö- ja vuokrataloyhtiöille.

Päätös
Asiasta käydyn keskustelun aikana Jani Sensio esitti Anna Reposen kannattamana, että myytävien kiinteistöjen kauppahinta tulee olla nyt arviokirjan mukainen tai vuokrasopimukset jatkuvat nykyisin ehdoin ja tasearvokauppa tehdään 2026 joulukuussa.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosesitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestämällä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän päätösehdotusta äänestävät jaa ja ne jotka kannattavat Jani Sension muutosesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritetussa äänestyksessä annettiin 7 jaa ääntä (Petri Pekonen, Heli Kauppinen, Pekka Pöyry, Marita Hokkanen, Heikki Nykänen, Jatta Juhola, Jarno Strengell) ja 3 ei ääntä (Jani Sensio, Anna Reponen, Nina Rasola).

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösehdotus on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Asiasta käydyn keskustelun aikana Jarno Strengell esitti, että sopimukseen lisätään Mikkelin pääpaloaseman Jääkärinkatu 16 osalta, ettei Eloisa voi myydä tasearvolla 522 000 eurolla ostamaansa paloasemaan seuraavan 36 kuukauden aikana ulkopuoliselle sijoittajalle. Jos Eloisa myy paloaseman tänä aikana (ja jää esim vuokralle kyseiseen tilaan), tulevat voitot Mikkelin kaupungille. Paloaseman arvo on arviokirjan 17.11.2025 mukaan noin 3 miljoonaa euroa.
Koska kukaan ei kannattanut Jarno Strengellin esitystä, se raukesi.

Merkitään, että Jarno Strengell jätti asiasta eriävän mielipiteen, joka on samansisältöinen kuin hänen muutosesityksensä.

Merkitään, että kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Oskari Valtola, kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja Arto Seppälä, Eero Aho (Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallituksen jäseniä), Anne Puntanen, Kirsi Olkkonen, Tapio Honkamaa (Etelä-Savon hyvinvointialueen palvelulautakunnan jäseniä), ja viestintä- ja

markkinointipäällikkö Heidi Hänninen, kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Vesa Kallio (intressijäävi, puoliso Etelä-Savon hyvinvointialueen työntekijä) ilmoittivat olevansa esteellisiä ja poistuivat kokouksesta. Ilmoitukset hyväksyttiin. Heidän tilalleen kokoukseen saapuivat varajäsenet Nina Rasola, Marita Hokkanen ja Heikki Nykänen.

Merkitään, että Etelä-Savon hyvinvointialueen johtaja Santeri Seppälä sekä hallituksen puheenjohtaja Jari Leppä selostivat asiaa kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus, 16.02.2026, § 49

Valmistelijat / lisätiedot:

Linda Asikainen, palvelujohtaja, linda.asikainen@mikkeli.fi
Jouni Riihelä, kaupunkikehitysjohtaja, Jouni.Riihela@mikkeli.fi
Annaliisa Leinonen, kaupunginlakimies, annaliisa.leinonen@mikkeli.fi
Ari Liikanen, hallintojohtaja, ari.liikanen@mikkeli.fi

Liitteet

1 Liite Kh 16.2.2026 Lausunto Palvelutalot
2 Liite Kh 16.2.2026 Palveluasumisen markkinahintalausunto 10.2.2025

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 voimaanpanolain 616/2021 mukaisesti. Hyvinvointialueiden rahoitus on valtion yleiskatteellista rahoitusta, ja aluevaltuusto käyttää järjestämistehtävään liittyvää ylintä päätösvaltaa. Kunnat eivät voi enää itse tuottaa sote- tai pelastuspalveluja, mutta omistavat edelleen osan tiloista, joissa näitä palveluja tuotetaan.

Kuntalain 126 § edellyttää, että kunta hoitaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan tehtävän yhtiömuodossa. Kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueelle katsotaan tällaiseksi toiminnaksi, eikä se kuulu lain 127 §:n poikkeuksiin. Siirtymäaika päättyi vuoden 2025 lopussa, eikä sopijaosapuolet käyttäneet säädettyä optiovuotta. Varainsiirtoverolakiin lisättiin määräaikainen verovapaussäännös, joka mahdollistaa sote-uudistukseen liittyvien kiinteistöjen yhtiöittämisen apporttina ilman varainsiirtoveroa, kun luovutus tehdään viimeistään vuoden 2030 loppuun ja vastikkeena annetaan vastaanottavan yhtiön osakkeita.

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa (myöh. Hyvinvointialue) päätti 17.6.2024 irtisanoa kaikki kunnilta vuokraamansa tilat siten, että sopimukset päättyvät 31.12.2025. Irtisanominen tarkoitti option käyttämättä jättämistä. Samassa yhteydessä todettiin, että jatkossa solmitaan pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevia vuokrasopimuksia, joissa irtisanomisaika on enintään kaksitoista kuukautta. Päätöksen tavoitteena on tehostaa tilankäyttöä ja pienentää kiinteistökustannuksia, kuitenkaan heikentämättä palveluvalikoimaa pelkkien tilamuutosten perusteella. Hyvinvointialueen hallitus linjasi 10.6.2025, että mikäli kuntien kanssa ei saavuteta riittäviä säästöjä vuokratasoa alentamalla, säästöt toteutetaan vähentämällä vuokrattua pinta-alaa, mikä edellyttää tarvittaessa palveluverkon supistamista. Hyvinvointialue kävi neuvottelut kaikkien kuntien kanssa ja arvioi Mikkelin osalta tarvittavan noin miljoonan euron vuotuiset säästöt.

Mikkelin kaupunki ja Hyvinvointialue ovat käyneet useita neuvotteluja eri kokoonpanoilla vuosien 2024-25 aikana. Kaupunki esitti neuvottelujen ratkaisemiseksi kahta ratkaisumallia. Ensisijaisena vaihtoehtona oli kiinteistöjen myynti Hyvinvointialueelle tasearvoon. Tätä tuki ajatus siitä, että rakennukset on alun perin toteutettu julkisin varoin ja palvelevat hyvinvointialueen ydinpalveluja jatkossakin. Toissijaisena vaihtoehtona kaupunki esitti koko kiinteistökokonaisuuden vuokraamista markkinaehtoisesti, mutta kiinteistöomistajan valmiudella alentaa nykyistä vuokratasoa noin 100 000 eurolla vuodessa.

Kaupunginhallitukselle esiteltiin (KH, kokous 17.11.2025 § 389 Mikkelin kaupungin neuvottelutarjoutuminen Hyvinvointialueen käytössä olevista vuokratiloista) neuvottelutulos, jonka mukaisesti kaikki seitsemän palo- ja pelastuskiinteistöä siirtyvät hyvinvointialueen omistukseen kiinteistökauppana, jossa kauppahinta perustuu tase- ja maanarvoon. Koulukiinteistöissä Hyvinvointialue jatkaa nykyisten sopimusten mukaisesti. Palvelutaloissa sopimukset jatkuvat toistaiseksi voimassa olevina, 12 kuukauden irtisanomisajalla. Kuntalain mukainen yhtiöittäminen toteutetaan erillisellä päätöksellä. Hyvinvointialue luopuu osasta Ristiinan terveyskeskuksen tiloista. Ns. entinen pääpaloasema, Annikinkatu 4 sekä asuntokerrostalo, Jalavakatu 5 jäävät nykyiseen käyttöönsä ja niiden tilanne ratkotaan erikseen. Graanin palvelutalosta laaditaan erillinen ratkaisu, joka huomioi kohteen rahoituksselliset (ARA) erityispiirteet. Kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen hyväksytty neuvottelutulos kirjattiin Hyvinvointialueen kanssa yhteiseen MOU muistioon 16.12.2025.

Kaupunginhallitus (KH 17.11.2025 § 389) päätti, että ne kiinteistöt, jotka tässä järjestelyssä jäävät kaupungin omistukseen, siirretään erillisillä päätöksillä kaupungin kiinteistö- ja vuokrataloyhtiöille. Kokonaisuutena Hyvinvointialueen vuokraamat rakennukset siirtyisivät Kiinteistökehitys Naistinki Oy:lle (B2B) ja henkilökohtaisilla asukasvuokrasopimuksilla vuokratut kohteet siirtyisivät Mikalo Oy:lle, jolla on olemassa asukkaille suunnattu asiakaspalveluprosessi. Päätöksen edellyttämää apporttisiirtoa koskeva menettely on yhtiöoikeudellisesti mahdollista, kun siirto on yhtiön edun mukainen, vastike on käypä (tasearvo vs. markkina-arvo) ja menettely dokumentoidaan asianmukaisesti. Apportti kirjataan yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Yhtiön tilintarkastajan tulee antaa lausunto apportin hyväksyttävyydestä yhtiössä tapahtuvaan päätöksentekoon. Maaomaisuus jää kaupungin omistukseen, ja sen osalta laaditaan maanvuokrasopimukset valtuuston periaatepäätöksen perusteella.

Mikkelin kaupunki omistaa kolme Hyvinvointialueelle vuokrattua palveluasumisen rakennusta: Anttolan palvelukeskuksen, Haukivuoren palvelukeskuksen ja Vaarinsaaren vanhainkodin. Näiden markkina-arvot on arvioitu ulkopuolisen asiantuntijan laatimissa arvioissa (liite). Apporttisiirron myötä rakennusten omistus ja hallinta selkeytyvät ja konsernirakenne yhtenäistyy. Lain edellyttämä yhtiöittäminen on tarkoituksenmukaisinta toteuttaa hyödyntäen konsernissa olevaa osakeyhtiötä, ja näin ollen luontevinta, kun huomioidaan Kiinteistökehitys Naistinki Oy:n tarkoitus ja toimiala, on siirtää edellä mainitut kolme rakennusta Kiinteistökehitys Naistinki Oy:n hallintaan. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön toimialana on mm. elinkeinoelämän edistäminen, vahvistaminen ja monipuolistaminen, yritystoiminnan kehittäminen sekä yritystoiminnan aloittamisen helpottaminen Mikkelissä. Järjestely vaikuttaa kaupungin taseen rakenteeseen, mutta taseen kokonaisarvo ei olennaisesti muutu. Käyttötaloudessa kaupungin kiinteistöjen vuokratuotot ja niihin liittyvät menot

poistuvat, ja tilalle syntyy maanvuokratulo. Kaupungin kirjapidossa luovutettavien kiinteistöjen tasearvo on (31.12.2025) on 1 077 111 (M*)€.
(* kirjoitusvirheen korjaaminen 6.11.2026 hallintolaki 51 §, M kirjaimen poisto)

Hallintosäännön 29 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kiinteän omaisuuden kiinnittämisestä sekä kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankkimisesta, myymisestä tai muusta luovuttamisesta sekä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastamisesta omaisuuden myynti-, osto- tai lunastushinnan taikka vaihtoarvon ollessa enintään 750 000 euroa. Koska apportin arvo ylittää hallituksen toimivallan, tulee tämä asia päättää kaupunginvaltuustossa.

Kohteiden siirto taseeseen apporttina Kiinteistökehitys Naistinki Oy:lle aiheuttaa tulevaisuudessa yhtiölle taloudellisen riskin. Mikäli kohteiden tasearvo on markkina-arvoa pienempi, on riski kohtuullinen. Kohteiden korjausvelka, mahdollinen rakennuksen elinkaaren päässä oleva tonttien ennallistaminen (purkukustannus) ja hyvinvointialueen sopimuksissa oleva 12 kuukauden irtisanomisaika on tunnistettava. Hyvinvointialueen palvelutuotannon tarpeet ja sijoittuminen juuri näihin kohteisiin on epävarmuutta kasvattava elementti.

Rakennusten luovutus Kiinteistökehitys Naistinki Oy:lle toteutetaan apporttisijoituksena yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP). Apporttisiirto on luonteeltaan strateginen sijoitus, eikä sillä ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun kielletyn valtiontuen näkökulmasta. Mikäli kaupungin omistama kiinteistökehitysyhtiö yhtiö vuokraa tiloja kolmansille osapuolille, vuokrien tulee olla markkinaehtoisia.

Tiivistys

Esitys on valmisteltu Asumisen ja toimintaympäristön sekä kaupungin hallintopalveluiden yhteistyönä.

Päätösesityksen valmistelussa on tarkoitus edistää kuntalain 126 §:n mukaista yhtiöittämisvelvollisuutta ja edistää siirtymäajan (päättyi vuoden 2025 lopussa) velvoitetta huomioiden vuoden 2025 aikana prosessissa ja neuvotteluratkaisun syntymisessä tapahtuneet viiveet.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on edistää osaltaan Hyvinvointialueen kanssa neuvoteltua kokonaisratkaisua (KH 17.11.25 § 389 Mikkelin kaupungin neuvottelutarjoutuminen Etelä-Savon hyvinvointialueen käytössä olevista vuokratiloista).

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunki luovuttaa kokonaan omistamalleen tytäryhtiö Kiinteistökehitys Naistinki Oy:lle kolme (3) palvelutalokiinteistöä, joiden yhteenlaskettu tasearvo (31.12.2025) on 1 077 111 (M*)€, ja että luovutus toteutetaan apporttisijoituksena yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP).
(* kirjoitusvirheen korjaaminen 6.11.2026 hallintolaki 51 §, M kirjaimen poisto)

Päätös
Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, 02.03.2026, § 5

Liitteet

1 Liite Kv 2.3.2026 Lausunto Palvelutalot
2 Liite Kv 2.3.2026 Palveluasumisen markkinahintalausunto 10.2.2025

Pykälän oheismateriaalina ovat seuraavat asiakirjat:

- Neuvottelumuistio kiinteistöihin ja vuokrajärjestelyihin liittyvien kokonaisuuksien läpikäynti, 16.12.2025
- Yhtiöjärjestys, Kiinteistökehitys Naistinki Oy
- Kiinteistökehitys Naistinki Oy, tilinpäätös 2024

Ehdotus

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunki luovuttaa kokonaan omistamalleen tytäryhtiö Kiinteistökehitys Naistinki Oy:lle kolme (3) palvelutalokiinteistöä, joiden yhteenlaskettu tasearvo (31.12.2025) on 1 077 111 (M*)€, ja että luovutus toteutetaan apporttisijoituksena yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP).
(* kirjoitusvirheen korjaaminen 6.11.2026 hallintolaki 51 §, M kirjaimen poisto)

Päätös
Hyväksyttiin.

Tiedoksi
Kiinteistökehitys Naistinki Oy, Etelä-Savon hyvinvointialue, kiinteistöjohtaja, talouspalvelut, Meidän IT ja talous Oy/kirjanpito

Kaupunginhallitus, § 52,16.02.2026
Kaupunginvaltuusto, § 6, 02.03.2026

§ 6
Ylitys- ja alitusoikeudet vuodelta 2025

MliDno-2026-614

Kaupunginhallitus, 16.02.2026, § 52

Valmistelijat / lisätiedot:

Janne Skott, taloussuunnittelupäällikkö, janne.skott@mikkeli.fi
Tiia Tamlander, talousjohtaja, tiia.tamlander@mikkeli.fi

Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota (kuntalaki 110 §). Talousarvio on sitova ohje kunnan talouden hoitamisesta.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Varainhoitovuoden aikana talousarvioon tehtävät muutokset käsitellään määrärahamuutoksina. Varainhoitovuoden päätyttyä talousarvion määrärahaylitykset menoarvioiden osalta sekä alitukset tuloarvioiden osalta on hyväksytettävä kaupunginvaltuustolla ennen tilinpäätöksen käsittelyä. Vaikka Mikkelin kaupungin talous tulee tilikaudella 2025 kokonaisuutena toteutumaan selvästi alkuperäistä sekä muutettua talousarviota parempana, täytyy yksittäisillä sitovuustasoilla tapahtuvat kulujen ylittymiset ja tulojen alittumiset hyväksyä erikseen.

Vuoden 2025 talousarvioon kohdistuvat seuraavat tulojen alitukset, menojen ylitykset ja määrärahamuutokset (siltä osin, kun määrärahamuutoksia ei ole jo aiemmin hyväksytty kaupunginvaltuustossa talouden seurannan käsittelyn yhteydessä).

KÄYTTÖTALOUSOSA

Tulojen alitukset

- Kaupunkikehityslautakunnan toimintatuotot alittivat muutetun talousarvion 67 343 eurolla. Merkittävin tekijä oli maaseutupalveluiden tuottojen alittuminen. Myös menot alittuivat samassa suhteessa.
- Työllisyyslautakunnan toimintatuotot toteutuivat 932 356 euroa muutettua talousarviota pienempinä. Jäsenkuntalaskutus jäi budjetoitua matalammaksi, koska toimintamenot alittuivat vastaavalla summalla.
- Konserni- ja elinvoimapalveluiden palvelualueelle kuuluva ruoka- ja puhtauspalvelut (rupu) on itsessään nettositova toimintayksikkö. Rupulle talousarviossa asetettu +2 200 euron toimintakate toteutui 273 177 euroa budjetoitua heikompana, syynä sisäisen palvelumyynnin ennakoitua heikompi toteuma.

Menojen ylitykset

- Keskusvaalilautakunnan kulut ylittivät muutetun talousarvion 12 389 eurolla. Vaalien henkilöstökulut toteutuivat arvioitua suurempina.

- Kaupunginvaltuuston kulut ylittivät muutetun talousarvion 25 523 eurolla. Valtuustokauden vaihtuessa perehdytykset ja valtuustoseminaari nostivat kustannuksia ennakoitua korkeammaksi.

Muut sitovien tavoitteiden muutokset

- Verotuotot kertyivät loppuvuodesta selvästi ennakoitua heikommin ja alittivat muutetun talousarvion 963 586 eurolla.
- Valtionosuudet alittivat muutetun talousarvion 204 192 eurolla. Alitus aiheutui opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksiin joulukuussa 2025 tehdyistä lukiokoulutuksen rahoituksen täsmäytyksistä.

INVESTOINTIOSA

Koko kaupungin alkuperäisen talousarvion investointimenot olivat 21,53 miljoonaa euroa ja investointitulot 3,02 miljoonaa euroa. Tilikauden aikana tehtyjen investointimäärärahamuutosten jälkeen menoarvio oli 22,6 miljoonaa ja tuloarvio 1,6 miljoonaa. Tilinpäätöksessä toteutuneet investointimenot ovat 17,56 miljoonaa euroa ja investointitulot 1,90 miljoonaa euroa. Kulut alittivat selvästi sekä alkuperäisen että muutetun talousarvion. Tulot eivät kertyneet alkuperäisen talousarvion mukaisena, mutta muutettu talousarvio ylittyi.

Nettona investoinnit alittivat alkuperäisen talousarvion 2,8 miljoonalla eurolla ja muutetun talousarvion 5,3 miljoonalla eurolla.

Vaikka kokonaisuutena investointibudjetti alittaa talousarvion huomattavasti, tulee hankekohtaisille määrärahaylityksille ja tulojen alittumiselle kuitenkin hakea ylitys-/alituslupa:

Hankekohtaiset menojen määrärahaylitykset (yli 5 %)

- Energiataloudelliset investoinnit. Menojen ylitys 36 000 euroa. Lämmitysjärjestelmiä muutettiin pois öljystä. Talousarvion menojen ylitykseen saatiin vastaavasti investointituloihin valtion avustusta.
- Tyrjäntie. Menojen ylitys 43 000 euroa. Marssitien rakentaminen ja muutokset Rahtitien puolelta lisättiin työn aikana rakentamisohjelmaan. Humusmaita sisältäneiden kohtien massanvaihdot lisääntyivät ennakoidusta.
- Katuvalojen saneeraus. Menojen ylitys 41 000 euroa. Uusittiin valaisimia energiaa säästäviin led-valaisimiin ennakoitua enemmän.
- Hulevesiohjelma. Menojen ylitys 63 000 euroa. Katujen parantamisen yhteydessä löytyi uusittavia, heikkokuntoisia kaivoja odotettua enemmän.
- Muiden osakkeiden hankinta. Menojen ylitys 65 000 euroa. Asunto-osakeyhtiö Pirttitie 3:n (kaupungin 100 % tytäryhtiö) rahastoidut pääomavastikkeet on huomioitu hankintamenon lisäyksenä.

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy talousarvion 2025 menoihin ylitysoikeuden, tuloihin alitusoikeuden, sekä muut sitovien tavoitteiden muutokset seuraavasti:

- Kaupunkikehityslautakunnan tulojen alitus 67 343 euroa.
- Työllisyyslautakunnan tulojen alitus 932 356 euroa.
- Ruoka- ja puhtauspalveluiden toimintakatetavoitteen alitus 273 177 euroa.
- Keskusvaalilautakunnan kulujen ylitys 12 389 euroa.
- Kaupunginvaltuuston kulujen ylitys 25 523 euroa.
- Verotulojen alitus 963 586 euroa.
- Valtionosuuksien alitus 204 192 euroa
- Energiataloudelliset investoinnit. Menojen ylitys 36 000 euroa.
- Tyrjäntie. Menojen ylitys 43 000 euroa.
- Katuvalojen saneeraus. Menojen ylitys 41 000 euroa.
- Hulevesiohjelma. Menojen ylitys 63 000 euroa.
- Muiden osakkeiden hankinta. Menojen ylitys 65 000 euroa.

Päätös
Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, 02.03.2026, § 6

Ehdotus

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion 2025 menoihin ylitysoikeuden, tuloihin alitusoikeuden, sekä muut sitovien tavoitteiden muutokset seuraavasti:

- Kaupunkikehityslautakunnan tulojen alitus 67 343 euroa.
- Työllisyyslautakunnan tulojen alitus 932 356 euroa.
- Ruoka- ja puhtauspalveluiden toimintakatetavoitteen alitus 273 177 euroa.
- Keskusvaalilautakunnan kulujen ylitys 12 389 euroa.
- Kaupunginvaltuuston kulujen ylitys 25 523 euroa.
- Verotulojen alitus 963 586 euroa.
- Valtionosuuksien alitus 204 192 euroa
- Energiataloudelliset investoinnit. Menojen ylitys 36 000 euroa.
- Tyrjäntie. Menojen ylitys 43 000 euroa.
- Katuvalojen saneeraus. Menojen ylitys 41 000 euroa.
- Hulevesiohjelma. Menojen ylitys 63 000 euroa.
- Muiden osakkeiden hankinta. Menojen ylitys 65 000 euroa.

Päätös
Hyväksyttiin.

Tiedoksi
Talouspalvelut, Meidän IT ja talous Oy/kirjanpito

Konsernijaosto, § 12,10.02.2026
Kaupunginhallitus, § 51,16.02.2026
Kaupunginvaltuusto, § 7, 02.03.2026

§ 7
Konserniohjeen päivitys

MliDno-2026-474

Konsernijaosto, 10.02.2026, § 12

Valmistelijat / lisätiedot:

Janne Skott, taloussuunnittelupäällikkö, janne.skott@mikkeli.fi

Liitteet

1 Liite Koj 10.2.2026 Konserniohje päivitysesitys

Hallintosäännön 28 §:n 18 kohdan mukaan konsernijaosto vastaa konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta. Kuntalain 14 §:n 4 kohdan mukaan valtuusto päättää konserniohjeesta.

Mikkelin kaupungin konserniohje vahvistettiin viimeksi kaupunginvaltuustossa 9.12.2024. Konserniohjeeseen on tullut tarpeelliseksi tehdä muutoksia kahteen kohtaan:

Muokkauksia ja lisäys kohtaan 1.4

Keskitettyjä konsernipalveluita koskevaa kohtaa on täsmennetty. Emokaupungin resurssit keskitettyjen tukipalveluiden tuottamiseen ovat rajalliset, ja siksi tilanteita tulee arvioida tapauskohtaisesti. Keskitettyjen palveluiden käyttömahdollisuus tulee aina edelleenkin huomioida ja arvioida, mutta tekstin muotoilua on muokattu resurssit huomioiden realistisemmaksi.

Lisäys kohtaan 4.2.

Lisäyksellä selkeytetään konserniohjetta ansionmenetuskorvausten osalta, ja se koskee konserniohjeen kohtaa 4.2 yhtiöiden hallituspalkkiot. Kyseisen kohdan kolmannessa kappaleessa todetaan *"Konserniyhtiön hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenelle voidaan kokouspalkkioiden lisäksi maksaa liiketoimintaan nähden kohtuullista vuosipalkkiota, jos liiketoiminnan laatu ja laajuus sitä edellyttää. Tytärkonserneissa maksetaan vain yksi vuosipalkkio".*

Kyseiseen kappaleeseen lisätään lause *"tytäryhtiöiden hallitusten jäsenille ei makseta ansionmenetyskorvauksia."*.

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Konsernijaosto esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy kuvaustekstissä ja liitteenä olevassa konserniohjeessa esitetyt päivitykset konserniohjeeseen.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös
Asiasta käydyn keskustelun jälkeen esittelijä täydensi päätösehdotustaan seuraavasti:

Konsernijaosto esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy kuvaustekstissä ja liitteenä olevassa konserniohjeessa esitetyt päivitykset konserniohjeeseen.

Konsernijaosto tarkastelee konserniyhtiöiden hallitusten vuosi- ja kokouspalkkioita kevään 2026 aikana osana tätä päivitystä konserniohjeeseen.

Hyväksyttiin.

Merkitään, että hallintojohtaja Ari Liikanen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana.

Merkitään, että pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kaupunginhallitus, 16.02.2026, § 51

Valmistelijat / lisätiedot:

Janne Skott, taloussuunnittelupäällikkö, janne.skott@mikkeli.fi
Ari Liikanen, hallintojohtaja, ari.liikanen@mikkeli.fi

Liitteet

1 Liite Kh 16.2.2026 Konserniohje päivitysesitys

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan konserniohjeen.

Päätös
Asiasta käydyn keskustelun aikana Tapio Honkamaa esitti Anne Puntasen, Petri Pekosen, Kirsi Olkkosen, Heli Kauppisen ja Jatta Juholan kannattamana, että kohta 4.2. palautetaan uuteen valmisteluun, jolla turvataan konserniyhtöitten hallitusjäsenten mahdollisuus osallistua hallitustyöskentelyyn joko ansionmenetyskorvausten tai vuosi- ja kokouspalkkioiden kautta. Molemmista korvaustavoista halutaan vertailukelpoinen malli kustannusarvioineen, joista voidaan valita soveltuvampi ja tarkoituksenmukaisempi. Muilta osin muutokset voivat edetä päätöksenteossa.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätosehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys kohdan 4.2. palauttamisesta uuteen valmisteluun ja esitti asian ratkaistavaksi änestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän päätösehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Tapio Honkamaan esitystä kohdan 4.2 palauttamista uuteen valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritetussa äänestyksessä annettiin 3 jaa ääntä (Eero Aho, Suvi Kähkönen-Valtola, Jani Sensio) ja 8 ei ääntä (Heli Kauppinen, Jatta Juhola, Kirsi Olkkonen, Anne Puntanen, Petri Pekonen, Pekka Pöyry, Tapio Honkamaa, Jarno Strengell).

Puheenjohtaja totesi, että konserniohje kohdan 4.2 osalta palautetaan uuteen valmisteluun. Muilta osin konserniohjeen päivitys hyväksyttiin.

Merkitään, että Eero Aho ja Jani Sensio jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Lisäksi merkitään, että Jarno Strengell esitti kohdasta 4.2 poistettavaksi uusi 10.2.2026 lisätty lause ?tytäryhtiöiden hallitusten jäsenille ei makseta ansionmenetyskorvauksia? sekä lisätään lause ?Mikkelin kaupungin konserniyhtiöiden ja tytäryhtiöiden kokousjäsenille, maksetaan ansiomenetyskorvaus työnantajan palkattomuustodistusta vastaan?. Kenenkään työssäkäyvän henkilön ei pidä joutua maksamaan siitä, että osallistuu kokoukseen. Mikkelin kaupungin konserniyhtiöiden palkkioiden taso on tarkistettu ja päivitetty 2025.

Koska Jarno Strengellin esitys on tehty sen jälkeen, kun on tehty kannatettu esitys asian palauttamisesta uuteen valmisteluun, Jarno Strengellin esitystä ei oteta huomioon.

Kaupunginvaltuusto, 02.03.2026, § 7

Liitteet

1 Liite Kv 2.3.2026 Konserniohje

Ehdotus

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteenä olevan konserniohjeen.

Päätös
Hyväksyttiin.

Tiedoksi
Talouspalvelut

Kaupunginvaltuusto, § 33,03.03.2025
Kaupunginhallitus, § 107,17.03.2025
Kaupunginhallitus, § 426,15.12.2025
Kaupunginvaltuusto, § 8, 02.03.2026

§ 8
Valtuustoaloite: Jääviyden pelisääntöihin tarvitaan muutos

MliDno-2025-954

Kaupunginvaltuusto, 03.03.2025, § 33

Valtuutettu Juha Ropponen ym. esittivät 3.3.2025 valtuustoaloitteenaan otsikkoasiasta seuraavaa:

"Viimevuosien aikana valmisteltaessa, käsiteltäessä ja päätettäessä Mikkelin kaupungin kannalta merkittäviä asioita on ollut huolestuttavaa, että aika monet kaupungin ylimmän johdon edustajista, kaupunginhallituksen- ja valtuuston puheenjohtajiston jäsenistä on ollut jäävejä osallistumaan näiden päätösten käsittelyn ja niistä päättämiseen.

Mielestämme Mikkelin kaupungin hallintosääntöä tulisi muuttaa niin, että kaupungin hallituksen jäsenet, kaupunginhallituksen puheenjohtajisto ja kaupungin ylin johto eivät osallisuisi sellaisen organisaation toimintaan, joka jäävää hänet Mikkelin kaupungin päätöksenteosta.

Me allekirjoittajat ehdotamme, että Mikkelin kaupunki käynnistää suunnittelutyön, jonka tavoitteena on muuttaa hallintosääntöä niin, että keskeisten kaupunginpäättäjien jääviysongelmasta päästään eroon.

Mikkelissä 3.3.2025
Juha Ropponen (SIT)

Pertti Karhunen, Liisa Ahonen, Anna Reponen,
Markku Kakriainen"

Päätös
Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus, 17.03.2025, § 107

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää lähettää aloitteen konserni- ja elivoimapalveluiden palvelualueen valmisteltavaksi.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että vastaus aloitteeseen tulee käsitellä kaupunginhallituksessa viimeistään elokuussa 2025.

Päätös
Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus, 15.12.2025, § 426

Valmistelijat / lisätiedot:

Ari Liikanen, hallintojohtaja, ari.liikanen@mikkeli.fi
Annaliisa Leinonen, kaupunginlakimies, annaliisa.leinonen@mikkeli.fi

Mikkelin kaupungin hallintosäännössä sekä luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita koskevassa lainsäädännössä (erityisesti kuntalaissa ja hallintolaissa) on jo nykyisellään tarkat määräykset esteellisyydestä sekä menettelystä esteellisyyttä koskevissa tilanteissa. Esteellisyyssääntelyllä suojataan päätöksenteon puolueettomuutta ja luottamusta viranomaistoimintaan.

Aloitteessa esitetty linjaus, jonka mukaan kaupunginhallituksen jäsenet, sen puheenjohtajisto tai kaupungin ylin johto eivät voisi toimia sellaisissa organisaatioissa, joiden vuoksi he voisivat olla esteellisiä, merkitsisi huomattavaa rajoitusta luottamushenkilöiden ja virkahenkilöiden toiminta- ja osallistumisoikeuksiin. Sääntely olisi myös poikkeuksellisen laajaa verrattuna muiden kuntien käytäntöihin. On myös huomattava, että esteellisyyttä ei voi kaikissa tilanteissa ennakoida tai poistaa kokonaan edes tiukoilla osallistumiskielloilla, koska esteellisyys voi syntyä tapauskohtaisesti esimerkiksi yksittäisen asian sisällöstä.

Yksittäisiä esteellisyystilanteita ei voida tai tule täysin poistaa hallintosääntöä rajoittamalla, eikä esitetty muutos olisi oikeudellisesti tai toiminnallisesti perusteltu. Nykyinen sääntely on riittävä, ja esteellisyyksiä käsitellään tapauskohtaisesti lain edellyttämällä tavalla.

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee tiedoksi konserni- ja elinvoimapalveluiden vastauksen valtuutettu Juha Ropposen ym. valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuunkäsitellyksi.

Päätös
Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, 02.03.2026, § 8

Ehdotus

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi konserni- ja elinvoimapalveluiden vastauksen valtuutettu Juha Ropposen ym. valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuunkäsitellyksi.

Päätös
Merkittiin ja hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, § 125,09.12.2024
Kaupunginhallitus, § 30,13.01.2025
Kaupunkikehityslautakunta, § 141,16.12.2025
Kaupunginhallitus, § 11,12.01.2026
Kaupunginvaltuusto, § 9, 02.03.2026

§ 9
Valtuustoaloite katuvalojen kehittämisestä turvallisuuden lisäämiseksi

MliDno-2024-3832

Kaupunginvaltuusto, 09.12.2024, § 125

Valtuutettu Tanja Hartonen ym. esittivät 9.12.2024 valtuustoaloitteenaan otsikkoasiasta seuraavaa:

"Turvallisuus on yksi kuntalaisten hyvinvoinnin tärkeistä kulmakivistä ja myös kaupungin vastuulla.

Kaupungin tulee edistää asukkaiden turvallisuutta huolehtimalla valaistuksesta julkisilla alueilla: mm. kaduilla, puistoissa ja kevyen liikenteen väylillä.

Hyvä katuvalaistus lisää turvallisuutta monella tavalla:

1. Onnettomuuksia voidaan ennaltaehkäistä: Hyvin valaistut kadut vähentävät liikenneonnettomuuksien riskiä erityisesti pimeinä vuodenaikoina. Syksyllä näkyvyys on huono ja pimeys tulee aikaisin.
2. Rikoksia voidaan ennaltaehkäistä: Riittävä katuvalaistus vähentää rikoksia ja ilkivaltaa.
3. Turvallisuuden tunne lisääntyy: Hyvä valaistus luo turvallisuuden tunteen siitä, että ulkona voi liikkua myös iltaisin ja öisin.

Kaupungin nykyisessä katuvalaistuksessa on kuitenkin kehittämisen varaa. Olemme saaneet palautetta kuntalaisilta, että ulkona on turvatonta liikkua pimeään aikaan erityisesti syksyllä, kun lumi ei tuo valoa kadulle.

Myös osa jalkakäytävistä on nykyään ilman talvikunnossapitoa kantakaupungista vain muutamien kilometrien päässä, jolloin pyörällä/kävellen joutuu kulkemaan ajoradalla, jota ei ole hiekoitettu. Useilla alueilla katuvalaistus on riittämätön, mikä vaikeuttaa liikkumista ja lisää turvattomuuden tunnetta.

Toivomme, että voimme edistää kuntalaisten turvallisuutta ja pyydämme kaupunkia ryhtymään toimenpiteisiin katuvalaistuksen lisäämiseen ottaen huomioon vakavasti myös turvallisuusnäkökulma tulevissa talousarvioissa.

Kunnioittavasti,

Tanja Hartonen
Kaupunginvaltuutettu (Kesk.)

Muut allekirjoittaneet:

Kirsi Olkkonen, Päivi Ylönen, Marita Hokkanen,
Katariina Asikainen, Juha Vuori, Mali Soininen,

Kati Häkkinen, Heikki Nykänen, Petri Tikkanen,
Jenni Tissari, Hannu Tullinen, Jaana Vartiainen,
Paavo Barck, Raine Lehkonen, Katriina Janhunen"

Päätös
Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus, 13.01.2025, § 30

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää lähettää aloitteen asumisen ja toimintaympäristön palvelualueen valmisteltavaksi.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että vastaus aloitteeseen tulee käsitellä kaupunginhallituksessa viimeistään huhtikuussa 2025.

Päätös
Hyväksyttiin.

Lisäksi kaupunginhallitus ohjeisti asumisen ja toimintaympäristön palveluen pyytämään nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvoston sekä aluejohtokuntien lausunnot.

Kaupunkikehityslautakunta, 16.12.2025, § 141

Valmistelijat / lisätiedot:

Pekka Kammonen, kaupungininsinööri, Pekka.Kammonen@mikkeli.fi

Valtuustoaloitteessa oli esitetty huoli puutteellisen katuvalaistuksen vaikutuksesta liikenneturvallisuuteen, rikollisuuden kasvuun ja yleiseen turvallisuuden tunteeseen.

Mikkelin kaupungilla oli vuoden 2025 alussa yhteensä 13 356 katuvalaistuspistettä. Valaisimista hieman alle 5 000 kappaletta on saatu muutettua energiaa säästäviksi led-valaisimiksi ja työ jatkuu vuosittain määrärahojen puitteissa. Kaupunginhallitus teki syksyllä 2022 linjauksia sähköenergian kulutuksen leikkaamiseksi valaistusajan lyhentämisellä. Näitä oli totaalinen kesäkatko ajalla 2.5.–31.8. Muina vuodenaikoina valot syttyvät hämäryyden mukaisesti ja kello 22 sammutetaan 1/3 (vaiheistus) valoista ja kaikki valot pimenevät klo 23–05 väliseksi ajaksi. Kaupungin ydinkeskustassa pidetään valot kuitenkin hämärän ja pimeän aikana päällä. Yhteensä säästöä sähköenergian kustannuksissa kertyy vuonna 2025 noin 260 000 euroa.

Koko kaupungin alueen katujen ja yleisten teiden liikenteen henkilövahinko-onnettomuuksien määrä asukaslukuun suhteutettuna on Mikkelissä maakunnan keskiarvon tasolla, mutta korkeampi kuin koko maassa keskimäärin. Tilastoista ei saa kuitenkaan selville kellonaikajakautumaa, joten yöajan onnettomuuksien tilastointi on vajavaista. Poliisin tieliikenneonnettomuustilaston 2020...2024 mukaan Mikkelin taajaman asemakaava-alueella on tapahtunut vuosittain noin 6...10 kevyen liikenteen

onnettomuutta. Viiden viimeisen vuoden jalankulkija- ja pyöräilijäonnettomuuksien lukumäärät Mikkelin taajaman asemakaava-alueella ovat olleet seuraavat:

- 2020: 6 kpl
- 2021: 8 kpl
- 2022: 10 kpl
- 2023: 7 kpl
- 2024: 7 kpl

Kaupunki on lisäksi selvittänyt poliisilta ja pelastuslaitokselta, että valaistuksen sammutus yöajaksi ei ole lisännyt rikoksia tai ilkivaltaa. Turvattomuuden tunne on valmisteilla olevan liikenneturvallisuussuunnitelman käyttäjähaastattelujen mukaan lisääntynyt etenkin kevyen liikenteen käyttäjien keskuudessa.

Aloitteen johdosta on pyydetty lausunnot nuorisovaltuustolta, vanhus- ja vammaisneuvostolta sekä aluejohtokunnilta. Lausunnoissa korostettiin riittävän katuvalaistuksen tärkeyttä turvallisuuden ja hyvinvoinnin ylläpitäjänä.

Mikkelin nuorisovaltuuston lausunto, kokous 12.2.2025
Nuorisovaltuusto kävi läpi kokouksessaan valtuutettu Tanja Hartosen ym. 9.12.2024 valtuustoaloitetta katuvalojen kehittämisestä turvallisuuden lisäämiseksi Mikkelissä. Nuorisovaltuuston mielestä on tärkeää, että kaupunki huolehtii riittävästä katuvalaistuksesta asukkaiden turvallisuuden takaamiseksi. Nuorisovaltuuston mielestä erityisesti viikonloppuisin olisi tärkeää, että katuvalaistus voisi olla myöhempään päällä, kun myös nuoret liikkuvat myöhempään kotiin kavereidensa luota. Nuorisovaltuuston mielestä on myös tärkeää kiinnittää huomiota jalkakäytävien riittävään talvikunnossapitoon, jotta asukkaat voivat turvallisesti liikkua kävellen ja pyöräillen jalkakäytävillä.

Haukivuoren aluejohtokunnan lausunto 31.3.2025
Haukivuoren aluejohtokunta pitää aloitetta hyvänä. Haukivuorella kylä on tällä hetkellä pimeänä klo 23 alkaen, eikä se ole turvallista. Valojen tulisi palaa Haukivuoren asemankylällä välillä Keskustiellä välillä Haukivuori-talo - Haukivuoren asema. Aloitteessa pitäisi myös huomioida, että jalkakäytäviä pitäisi tehdä hieman lisää. Haukivuorella kohteita: 72-tien varteen tulisi Kapeaseläntien ja Kirkontien välillä pidentää. Lisäksi Haukivuoren aluejohtokunnan aloite turvallisuuden parantamiseksi ja jalkakäytävän pidentämiseksi noin 100 metrin matkalla Kapeaseläntiellä Rajakadulle asti.
LISÄYS: Haukivuoren aluejohtokunta kiinnittää vielä tässä yhteydessä huomiota Keskustien heikkoon kuntoon Haukivuoren asemankylällä. Tämä asia ja valaistus on yhdessä liikenneturvallisuuteen vaikuttava asia.

Anttolan aluejohtokunnan lausunto 31.3.2025
Anttolan aluejohtokunta yhtyy valtuustoaloitteen sisältöön, jossa tavoitteena on katuvalaistuksella turvallisuuden lisääminen ja rikosten ennaltaehkäisy. Ennen kuin katuvalaistusta aletaan kehittää, tulisi keskittyä nykyisen valaistuskannan käyttöasteen lisäämiseen. Katuvalot sammutetaan pimeimpinäkin vuodenaikoina viimeistään klo 23.00. Näkemyksemme mukaan turvallisuutta lisäisi, mikäli päällä olevien valaisimien määrää ja valaistuksen päällä oloaikaa jatkettaisiin kunkin alueen yksilöllisen tarpeen mukaan. Koska nykyisin käytetään pääosin ledivalaisimia, ei sähkönkulutus nouse merkittävästi, vaikka päällä oloaikaa lisättäisiin.

Vanhusneuvoston lausunto 18.2.2025
Vanhusneuvosto kokonaisuutena tukee aloitetta. Vanhusneuvosto näkee tärkeänä, että turvallisuusnäkökulmasta katuvalojen tulee olla niin kantakaupungin kuin koko laajan Mikkelin alueella valaisemassa kriittisillä alueilla, missä ne tuovat lisäturvaa. Turvallisuusnäkökulmasta katuvalojen tarvetta voi pitää myös tarkoituksenmukaisena yöaikaan.

Vammaisneuvoston lausunto 21.1.2025
Katuvalojen tulee valaista myös kevyenliikenteen väylät, risteysalueet ja suojatiet.
Kaiken ikäisten kokemuksena on turvattomuuden tunne pimeällä liikkuessa. Monet ihmiset joutuvat esim. työhön mennessä ja töistä palatessa liikkumaan myös pimeään aikaan katuvalojen poisollessa.
Apuvälineiden avulla tai polkupyörillä liikkuvien on haasteellista havaita mahdollisia esteitä tai epätasaisuuksia kaduilla ja väylillä ilman katuvalaistusta.

Ristiinan aluejohtokunnan lausunto 25.3.2025
Valtuustoaloitteessa kiinnitetään huomiota katuvalaistuksen merkitykseen kaupunkialueen julkisilla paikoilla turvallisuuden tuottajana ja siten tärkeänä hyvinvoinnin osatekijänä. Katuvalaistuksella voidaan vähentää liikenneonnettomuuksia, ennaltaehkäistä ilkivaltaa ja rikoksia sekä mm. turvata jalankulku ja pyöräily kevyen liikenteen väylillä pimeänä vuodenaikana. Ristiinan aluejohtokunta yhtyy aloitteessa esitettyihin näkemyksiin katuvalaistuksen merkityksestä, ja kannustaa Mikkelin kaupunkia varaamaan tarvittavan rahoituksen katuvalaistuksen parantamiseen Ristiinassa.

Mikkelin pitäjän aluejohtokunnan lausunto 28.3.2025
Mikkelin pitäjän aluejohtokunta ei osaa ottaa kantaa valtuustoaloitteeseen, joten Mikkelin pitäjän aluejohtokunta ei jätä asiasta lausuntoa.

Mikkelin kaupungin 2026 budjetin valmistelun yhteydessä on päätetty, ettei katuvalojen sammutusaikoihin tehdä muutoksia vuonna 2026.

Ehdotus
Esittelijä: Jouni Riihelä, kaupunkikehitysjohtaja

Kaupunkikehityslautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle edellä olevan vastauksen tehtyyn valtuustoaloitteeseen.

Kaupunkikehityslautakunta päättää, että aloite ei anna aihetta jatkotoimenpiteisiin.

Päätös
Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus, 12.01.2026, § 11

Valmistelijat / lisätiedot:

Jouni Riihelä, kaupunkikehitysjohtaja, Jouni.Riihela@mikkeli.fi

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee tiedoksi kaupunkikehityslautakunnan vastauksen valtuutettu Tanja Hartosen ym. valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuunkäsitellyksi.

Päätös
Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, 02.03.2026, § 9

Ehdotus

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi kaupunkikehityslautakunnan vastauksen valtuutettu Tanja Hartosen ym. valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuunkäsitellyksi.

Päätös
Merkittiin ja hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, § 99,02.06.2025
Kaupunginhallitus, § 269,18.08.2025
Sivistyslautakunta, § 55,11.12.2025
Kaupunginhallitus, § 12,12.01.2026
Kaupunginvaltuusto, § 10, 02.03.2026

§ 10
Valtuustoaloite koululaisten puistoruokailusta Mikkelissä

MliDno-2025-2287

Kaupunginvaltuusto, 02.06.2025, § 99

Valtuutettu Satu Taavitsainen ym. esittivät 2.6.2025 valtuustoaloitteenaan otsikkoasiasta seuraavaa:

"Kesäaika tuo monille perheille erityisiä haasteita lasten ruokailun järjestämisessä. Erityisesti koulujen loma-aikana lapsille tarjolla olevan terveellisen ja tasapainoisen ruokailun merkitys korostuu, sillä monessa perheessä arjen ruokaturva riippuu suuresti kouluruokailusta.

Koululaisten puistoruokailu voisi olla ratkaisu, joka tukee mikkeliläisten lapsiperheiden hyvinvointia, edistää lasten terveellistä ravitsemusta sekä lisää yhteisöllisyyttä ja aktiivisuutta.

Puistoruokailun järjestäminen edistää tasa-arvoa antamalla kaikille lapsille mahdollisuuden maksuttomaan ateriaan ja vähentää kesän aikana perheille koituvia kustannuksia. Lisäksi puistoruokailun kautta voidaan tukea lasten sosiaalista hyvinvointia, kun lapset kohtaavat toisiaan ja osallistuvat yhteisiin aktiviteetteihin ruokailun ohessa. Kokemukset monista Suomen kaupungeista osoittavat, että puistoruokailu lisää lasten fyysistä aktiivisuutta ja parantaa kesälomien laatua myös heille, joiden perheillä ei välttämättä ole mahdollisuuksia matkustaa tai osallistua maksullisiin kesätoimintoihin.

Mikkelissä on runsaasti viihtyisiä puistoja, viheralueita ja lasten leikkipaikkoja, jotka sopivat erinomaisesti puistoruokailujen järjestämiseen. Mikkelissä järjestetään kesällä 2025 vapaaehtoisten ja järjestöjen, kuten Hope ry:n, MLL:n ja Pelastakaa Lapset ry:n toimesta puistoruokailua neljässä eri leikkipuistossa. Tämä vapaaehtoisten toteuttama hanke osoittaa selkeästi paikallisen tarpeen ja kiinnostuksen lasten kesäruokailun järjestämiseen.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Mikkelin kaupunki toteuttaa koululaisten maksuttoman puistoruokailun vuodesta 2026 alkaen ja mahdollisuuksien mukaan jo kesällä 2025.

Mikkelissä 2.6.2025

Satu Taavitsainen (vas.)

Lotta Tuominen, Katriina Janhunen, Kerttu Hakala,
Niklas Kurvinen, Kati Häkkinen, Jarmo Lautamäki,
Enrique Tessieri, Heli Kauppinen"

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus, 18.08.2025, § 269

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää lähettää aloitteen sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen valmisteltavaksi.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että vastaus aloitteeseen tulee käsitellä kaupunginhallituksessa viimeistään joulukuussa 2025.

Päätös
Hyväksyttiin.

Sivistyslautakunta, 11.12.2025, § 55

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja, Virpi.siekkinen@mikkeli.fi
Mari Takkinen, palvelujohtaja, mari.takkinen@mikkeli.fi

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Mikkelin kaupunki järjestäisi koululaisten maksuttoman puistoruokailun kesästä 2026 alkaen ja mahdollisesti jo vuodesta 2025 alkaen.

Kaupungin ruoka- ja puhtauspalvelut ovat selvittäneet puistoruokailun järjestämistä kaupungin omana toimintana kesällä 2026. Kesä 2026 ei ole mahdollinen kaupungin ruoka- ja puhtauspalvelujen järjestämänä, koska keskuskeittiö on remontissa, toiminta on väistötiloissa ja mahdollisesti omaan toimintaan joudutaan ostamaan palveluja myös ulkopuolelta.

Jos kaupunki toteuttaisi koululaisten maksuttomaan puistoruokailuun vuodesta 2027 alkaen, toimintatapa voisi olla seuraava. Ruokavaihtoehtoja olisi päivittäin yksi, joka toimitetaan lämpimänä (keitto/laatikko/pata). Ruokaa jaetaan niin kauan, kuin sitä riittää, ennakkoilmoittautumisia ei ole mahdollista kerätä. Erityisruokavalioita ei näin ollen valmisteta. Asiakkailla tulisi olla omat ruokailuvälineet ja astiat – kertakäyttöasioita ei varata, koska tällöin joudutaan järjestämään myös jätehuollon puistoon. Ruoka syödään paikan päällä ja se sisältää pelkän pääruoan (ei juomia, salaatteja, leipiä). Ruokaa ei jaeta kotiin kuljetettavaksi elintarviketurvallisuuden vuoksi (lämpötilariskit). Ruokapalvelut toimittaa ruoan paikan päälle, jolloin kuljetusmaksu toimituspaikkaa kohden olisi noin 20 €/pudotus (arvio), ruokakuljetusastioiden nouto olisi samana päivänä noin tunnin päästä. Kuljetusastiat pestään keskuskeittiöllä.

Ruuan jakoon tarvitaan yhteistyökumppani tai kaupungin oma työntekijä – tällaista resurssia ruokapalveluissa ei ole osoittaa. Leikkipuistossa työskentelevällä jakajalla tulisi olla hygieniapassi ja omavalvonnan velvollisuudet eli lämpötilojen seuranta ja tarkkailu sekä kirjaukset. Ruoka joudutaan valmistamaan lähtökohtaisesti erikseen,

koska auki olevilla päiväkodeilla on erillinen ruokalista, ja varaamaan tähän osapäiväinen työntekijä.

Ruoka- ja puhtauspalvelujen arvio hinnoittelusta on 2,5-3 €/annos + päivittäiset kuljetusmaksut. Jos puistoruokailu järjestetään kesäkuussa 2026 ja ruokaa varataan 150 koululaiselle arkipäivittäin (21 päivää, ei sis. juhannusaattoa), on kustannus 7 875 – 9 450 € + päivittäiset kuljetusmaksut (astioiden ?pudotus? ja haku 40 € /kuljetuspaikka/päivä).

Edellä olevan suunnitelman mukaan koululaisten maksuttoman puistoruokailun yhden kuukauden kustannus kaupungin omana toimintana olisi noin 10 000 €. Summa ei sisällä puistoruuan valmistamiseen palkattavaa osapäiväistä työntekijää eikä puistoissa tarvittavaa henkilöä (ruuan jakaminen ja valvonta) – arvio tästä on noin 2 700 €.

Lisäksi on huomioitava, mitä Mikkelin seudun ympäristöpalvelut ja elintarviketarkastajat toteavat puistoruokailusta. Ruokavirasto oheistaa ruoan valmistajia rekisteröitymisvelvoitteesta seuraavasti:

- **Ruoan valmistajan** tulee kuulua elintarvikevalvonnan piiriin. Kaupungin keskuskeittiö Isopata on valvonnan piirissä.
- **Ruoan jakelijan** tulee myös kuulua elintarvikevalvonnan piiriin ja rekisteröityä, jos ruokaa jaetaan useammin kuin 12 kertaa vuodessa. Alle 12 kertaa vuodessa tapahtuva toiminta voidaan katsoa pop up -toiminnaksi, josta ei ole rekisteröintivelvoitetta. Mikäli rekisteröity toiminta katsotaan hyväntekeväisyydeksi, säännöllisiä tarkastuksia ei kuitenkaan tehdä alkutarkastusta lukuun ottamatta.

Varsinaisen toiminnan suunnittelu ja toteutus on toimijan vastuulla ja vastuujaot eri toimijoiden kesken tulee olla selkeät, mielellään kirjattuna. Tässä toimintaan liittyviä ohjeita ja suosituksia:

- **Ruoan** valmistukseen liittyy normaalit omavalvonnan lämpötilaseurannat. Näiden lisäksi suositellaan mittaamaan ja kirjaamaan luovutushetkellä ruoan lämpötilan sekä kellonajan. Esimerkiksi Isopadassa on valmiina kouluilla käytössä oleva ruoka-apuun luovutettavan ruoan seurantalomake, jota voidaan hyödyntää.
- **Jos** ruoka poikkeaa esimerkiksi Isopadan ruokalistaruoasta, on varautumisnäytteet hyvä ottaa pakkaseen.
- **Ruoan** sisältämät mahdolliset allergeenit sekä yliherkkyyttä aiheuttavat ainekset tulee olla tarjoilutilanteessa tiedossa ja kirjallisesti tarkistettavissa.
- **Suositellaan** pitkään kuumana pysyviä ruokia, kuten esim. keitto- tai laatikkoruokia. Ruoan jakelussa kuuman ruoan tulee pysyä yli +60 C koko jakelun ajan. Lämpötilaseurannan kirjausten avulla voi toiminnasta vastaava osoittaa jälkikäteen, että asiat ovat olleet kunnossa, jos sattuisi esimerkiksi tulemaan valituksia.
- **Pop up -toiminnan** pääajatuksena on, että ruoka syödään välittömästi valmistuksen jälkeen, mutta ruoka voidaan myös antaa asiakkaalle mukaan. Pop up -toimipaikassa tulee olla selkeä ilmoitus, että toiminta on pop up -toimintaa ja toiminnasta vastaavan henkilön nimi.

Koululaisten maksuttomasta puistoruokailusta on keskusteltu myös viimekesäisten Mikkelissä kyseistä toimintaa järjestäneiden tahojen kanssa. Kesällä 2025 puistoruokailu järjestettiin vapaaehtoistoimijoiden toimesta 150 koululaiselle neljänä päivänä, kerran viikossa, heinäkuun aikana ja jokainen kerta eri leikkipuistossa. Palaveriin osallistuneet tahot ilmaisivat kiinnostuksensa osallistua koululaisten maksuttomaan puistoruokailuun talkootyön hengessä ruuan jakoon liittyen, jos kaupunki tai joku muu taho ottaa järjestämisestä kokonaisvastuun kattaen toiminnasta aiheutuvat kulut.

Kesän 2026 koululaisten maksuton puistoruokailu voitaneen pilotoida kaupungin testamentti- ja lahjoitusvarojen turvin, jos ruokailuun saadaan toteuttajataho. Jos kaupunki ottaa järjestämisvastuun koululaisten puistoruokailusta esimerkiksi kesäkuussa 2027, tulee asia huomioida talousarvio 2027:n raamivalmistelussa ja osoittaa tähän toimintaan resurssit ja eurot vuoden 2027 budjettiin.

Ehdotus
Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Sivistyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle yllä esitetyn vastauksen tehtyyn valtuustoaloitteeseen.

Päätös
Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus, 12.01.2026, § 12

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja, Virpi.siekkinen@mikkeli.fi
Mari Takkinen, palvelujohtaja, mari.takkinen@mikkeli.fi

Ehdotus
Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee tiedoksi sivistyslautakunnan vastauksen valtuutettu Satu Taavitsaisen ym. valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuunkäsitellyksi.

Päätös
Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, 02.03.2026, § 10

Ehdotus

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi sivistyslautakunnan vastauksen valtuutettu Satu Taavitsaisen ym. valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuunkäsitellyksi.

Päätös
Merkittiin ja hyväksyttiin.

§ 11
Valtuustoaloite: Nuorten työllistämistuki pk-yrittäjille Mikkelissä

MliDno-2026-970

Valtuutettu Anne Puntanen ym. esittivät 2.3.2026 valtuustoaloitteenaan otsikkoasiasta seuraavaa:

"Nuorten työttömyys on Etelä-Savossa edelleen valtakunnallista keskiarvoa korkeammalla. Itä-Suomen elinvoimakeskuksen tuoreen katsauksen mukaan alle 25-vuotiaiden työttömyys kasvoi maakunnassa lähes 10 prosenttia, ja Mikkelissä monen nuoren kiinnittyminen työelämään on yhä vaikeaa. Pitkittynyt työttömyys lisää syrjäytymisriskiä ja heikentää nuorten tulevia ansiomahdollisuuksia.

Valtion nuorten työllistymisseteli on tärkeä toimenpide, mutta se ei yksin riitä. Tarvitaan myös paikallisia ratkaisuja, jotka madaltavat pk-yritysten kynnystä palkata nuori ja tukevat erityisesti niitä nuoria, joiden työllistyminen on haastavaa.

Esitän, että Mikkelin kaupunki ottaa käyttöön 1 000 euron suuruisen kertakorvauksen yrittäjälle, joka palkkaa alle 30-vuotiaan mikkeliläisen nuoren vähintään kolmen kuukauden työsuhteeseen. Tuki otetaan käyttöön vuoden 2026 aikana.

Tuen tavoitteet ovat:

- alentaa pk-yritysten palkkauskynnystä
- tarjota nuorille ensimmäisiä työkokemuksia
- tukea ulkomaalaistaustaisten nuorten työllistymistä
- vahvistaa Mikkelin elinvoimaa

Vaikka tuki aiheuttaa kaupungille kustannuksia, osa niistä palautuu verotuloina, kun nuori siirtyy työttömyydestä palkkatyöhön. Lisäksi työllistyminen vähentää sosiaalimenoja ja ehkäisee syrjäytymisen pitkän aikavälin kustannuksia. Tuki olisi yhdistettävissä valtion työllistymisseteliin, mikä pienentäisi työnantajan riskiä ja lisäisi toimenpiteen vaikuttavuutta.

Esitän lisäksi, että kaupunki vahvistaa ja kohdentaa uudistuneiden työllisyyspalvelujen yhteistyötä oppilaitosten, yritysten ja TE-toimijoiden kanssa siten, että nuorten työelämään kiinnittymistä tukevat matalan kynnyksen palvelut ovat helposti saavutettavia ja vastaavat erityisesti heikommassa asemassa olevien nuorten tarpeisiin.

Mikkelissä 2.3.2026

Anne Puntanen SDP

Tuija Syrjäläinen, Enrique Tessieri, Olli Humalamäki,
Arto Seppälä, Jarmo Lautamäki, Kati Häkkinen,
Pirjo Syväoja, Tapani Liukkonen, Heli Kauppinen,
Katriina Janhunen, Raimo Heinänen, Heikki Sorvali,
Riina Jakobsson, Petri P. Pentikäinen, Anni Lahtinen,

Hannu Tullinen, Reijo Hämäläinen, Lotta Tuominen,
Sari Rautiainen, Eveliina Naumanen, Petri Tikkanen,
Jatta Juhola, Jarno Strengell"

Päätös
Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

§ 12
Valtuustoaloite: Mikkelin kaupungin osallistavuuden ja väestökehityksen vahvistaminen

MliDno-2026-972

Valtuutettu Enrique Tessieri ym. esittivät 2.3.2026 valtuustoaloitteenaan otsikkoasiasta seuraavaa:

"Puhumme usein siitä, kuinka alueemme tarvitsee uusia asukkaita. Mikkelissä onkin otettu tärkeitä askelia tämän tavoitteen edistämiseksi. Kansainvälisten palveluiden päällikön palkkaaminen viime vuonna oli merkittävä ja oikeansuuntainen päätös.

On selvää, että uusien asukkaiden houkutteleminen seudulle on elintärkeää kaupunkimme tulevaisuudelle. Väestökehityksen suunta on kuitenkin huolestuttava. Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö Itla on tuoreessa ennusteessaan arvioinut, että Etelä-Savon lasten määrä laskee 24,2 prosenttia tulevina vuosina. Tämä kehitys haastaa suoraan alueemme elinvoiman, palvelurakenteen ja taloudellisen kestävyyden.

Mikkelin kaupungin ja kaupunginvaltuuston on vastattava tähän kehitykseen määrätietoisilla ja konkreettisilla toimilla. Työtä ei voida jättää yksittäisen viranhaltijan tai toimielimen vastuulle. Tarvitsemme vahvaa, näkyvää ja johdonmukaista johtajuutta kaupungin ylimmältä johdolta sekä koko organisaatiolta.

Esitän, että Mikkelin kaupunki ryhtyy seuraaviin toimenpiteisiin:

- Selvitetään, ovatko kaupungin viranomaiset aktiivisesti ja systemaattisesti yhteydessä eri vähemmistöihin ja kulttuuriryhmiin. Missä ja kuinka voisimme parantaa toiminta?
- Arvioidaan, onko kaupungin viestintä ja julkinen toiminta monimuotoisuutta arvostavaa ja eri väestöryhmät huomioivaa.
- Haastetaan polarisaatiota ja edistetään terveellistä keskustelua.
- Tarkastellaan, huomioidaanko kaupungin verkkosivuilla ja viestinnässä eri uskonnolliset ja kulttuuriset juhlapäivät, kuten Ramadan, joulun rinnalla.
- Selvitetään, voiko kaupunki aktiivisemmin osoittaa arvostusta eri yhteisöjä kohtaan esimerkiksi juhlapäivävierailujen ja julkisten tervehdyksien kautta.
- Laaditaan suunnitelma säännöllisestä ja rakenteellisesta vuoropuhelusta eri yhteisöjen kanssa.
- Varmistetaan, että kaupungin johto, luottamushenkilöt ja henkilöstö saavat säännöllistä koulutusta monimuotoisuudesta, osallisuudesta ja yhdenvertaisuudesta.

Edellä esitetyt toimenpiteet eivät ole kattavia, mutta tukisivat Mikkeliä sen tavoitteessa olla entistä osallistavampi, vetovoimaisempi ja elinvoimaisempi kaupunki – sekä auttaisivat meitä valmistautumaan tulevaisuuteen, joka on jo täällä.

Mikkelissä 2.3.2026

Enrique Tessieri ja Reijo Hämäläinen

Hannu Tullinen, Anni Lahtinen, Sari Rautiainen,
Eveliina Naumanen, Tuija Syrjäläinen, Anne Puntanen,

Heli Kauppinen, Katriina Janhunen, Kati Häkkinen,
Petri P. Pentikäinen, Riina Jakobsson, Lotta Tuominen,
Jatta Juhola, Olli Humalamäki, Arto Seppälä,
Jarno Strengell, Petri Tikkanen"

Päätös
Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Merkitään, että valtuutettu Marita Hokkanen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana.

§ 13
Valtuustoaloite: Loppu työperäiselle hyväksikäytölle

MliDno-2026-974

Valtuutettu Lotta Tuominen esitti 2.3.2026 Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ym. valtuustoaloitteena otsikkoasiasta seuraavaa:

"Suomessa työskentelee monia ulkomaalaisia ihmisiä, jotka ovat ihmiskaupan ja työperäisen hyväksikäytön uhreja. Heitä on töissä rakennustyömailla, hoitotehtävissä, siivoojina sekä monilla muilla julkisella rahalla toimivilla aloilla.

Vastuuta työperäisen hyväksikäytön kitkemisestä ei voi langettaa uhrien harteille. Hyväksikäytöstä ilmoittaessaan moni uhri riskeeraa niin toimeentulonsa kuin oleskelulupansa. Monet ovat vakavasti velkaantuneita jo saapuessaan Suomeen, sillä he ovat joutuneet maksamaan suuren kynnysrahan halpatyövoiman välittäjille.

Valitettava totuus on, että ulkomaisten työntekijöiden hyväksikäyttö on yleistä sekä järjestelmällistä. Ihmiskauppiaille ja hyväksikäytöstä hyötyville yrityksille annetut tuomiot ovat aivan liian lieviä, toisinaan täysin olemattomia. Toiminnasta kärsivät eniten ihmiskaupan uhrit, mutta myös muut työntekijät ja rehelliset yrittäjät, jotka joutuvat kilpailemaan hyväksikäytöstä hyötyvien yritysten kanssa.

Työsuojeluviranomaiset ovat valitettavasti usein avuttomia havaittujen väärinkäytösten estämisessä, sillä heidän toimivaltuutensa ja resurssinsa ovat täysin riittämättömät. Valtion tuleekin torjua hyväksikäyttöä kiristämällä rangaistuksia, vahvistamalla viranomaisten toimivaltuuksia ja lisäämällä uhrien suojelun resursseja.

Tämän lisäksi myös kunnilla on tärkeä asema työvoiman hyväksikäytön ja ihmiskaupan estämisessä. Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittääkin, että

1) Mikkelin kaupunki laatii selkeät ja sitovat ohjeistukset työehtojen polkemisen, työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjumiseksi kaupungin toiminnassa, alihankintaketjuissa ja hankinnoissa.
2) Mikkeli selvittää, onko alihankintaketjujen pituutta syytä lyhentää ja tarvittaessa rajaa pituutta sopimusvaiheessa.
3) Mikkeli edellyttää kaikissa tehtävissä työehtosopimusten noudattamista koko hankintaketjun osalta.
4) Mikkeli vahvistaa omaa valvontaa esimerkiksi rakennustyömailla ja muilla toimialoilla, joilla palveluntuotanto on ulkoistettu ja jotka ovat alttiita työperäiselle hyväksikäytölle.
5) Mikkeli laajentaa ilmoittajansuojelulain mukaisen ilmoituskanavansa käyttäjäryhmää niin, että myös hankintaketjuissa ja alihankkijoilla työskentelevä henkilöstö voi ilmoittaa epäkohdista.
6) Mikkeli lisää työperäisen hyväksikäytön tunnistamiseen ja torjumiseen tähtäävää koulutusta viranhaltijoille, jotka työskentelevät hankinta-, sopimus-, kilpailutus- ja valvontatehtävissä aloilla, jotka ovat alttiita työperäiselle hyväksikäytölle.
7) Mikkeli lisää työperäisen hyväksikäytön tunnistamiseen ja puheeksiottamiseen tähtäävää koulutusta kaikille kaupungin työntekijöille, jotka työskentelevät

asiakaspalvelutehtävissä.

Mikkelissä 2.3.2026
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Lotta Tuominen, Satu Taavitsainen

Enrique Tessieri, Sari Rautiainen, Eveliina Naumanen,
Reijo Hämäläinen, Anni Lahtinen, Katriina Janhunen,
Heli Kauppinen, Anne Puntanen, Tuija Syrjäläinen,
Olli Humalamäki, Jarno Strengell, Jarmo Lautamäki"

Päätös
Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

§ 14
Valtuustoaloite: Maaseudun linja-autoliikenteeseen lisävuoro ilta-aikaan

MliDno-2026-975

Valtuutettu Jarno Strengell ym. esittivät 2.3.2026 valtuustoaloitteenaan otsikkoasiasta seuraavaa:

"Esitys:
Aloitteen allekirjoittaneet esittävät, että Mikkelin kaupungin linja-autoliikenteen aikatauluja tarkasteltaisiin maaseudun ja liitoskuntien osalta ma-pe klo 20.00 jälkeen yhdellä lisävuorolla eri reiteille. Lasten- ja aikuisten harrastukset ja ajanviete kaupungin keskusta-alueella painottuu kello 16-21 aikaan. Tällä hetkellä moni maaseudulle suuntaava viimeinen linja-autovuoro lähtee keskustasta klo 19.00 aikaan, osa jo huomattavasti aikaisemmin. Kaikilla perheillä ei ole mahdollista järjestää omaa ilta-aikaista kuljetusta.

Asia:
Mikkelin maaseutu- ja taamaja-alueen viimeinen linja-autovuoro kaupungin keskustan suunnalta menee ma-pe klo 19.00 aikaa (osa huomattavasti aikaisemmin). Useat lasten- ja aikuisten harrastukset sekä esimerkiksi kulttuuripalvelut keskittyvät kaupunkikeskustan alueella klo 16-21 aikaan.

Kaikissa perheissä ei ole mahdollista järjestää omaa ajoneuvokyytiä iltaisin keskustasta maaseudun suuntaan eikä esimerkiksi talvella mopolla pitkien matkojen ajaminen pimeässä ja huonojen säiden aikaa ole turvallista.

Kaupungin tulisi selvittää / päivittää mitä yksi lisävuoro linja-autoliikenteelle Anttola, Suomenniemi (Ristiina), Otava, Harjumaa, Haukivuori, Rahula suuntaan maksaisi kello 20.00-21.30 lähtöajalla kaupungin keskustasta. Tämä helpottaisi myös paluukyytiläisiä taajaman ulkopuolelta keskustan suuntaan.

Hyvä olisi myös selvittää, onko yksi vähemmän käytetty aikaisempi vuoro siirrettävissä kello 20.00 jälkeen lähteväksi.

Tällä hetkellä maaseudun ja liitoskuntien asukkaat eivät ole tasa-arvoisessa asemassa kaupungin keskustassa ja taajama-alueella asuvien kanssa joukkoliikenteen aikataulujen osalta. Aloitteen tavoite ei ole yhdenmukaistaa kaikkia linja-autoliikenteen aikatauluja, vaan asukkaiden palautteen mukaan saada yksi myöhäisempi linja-autovuoro maaseudun- ja liitoskuntien suuntaan ma-pe välisenä aikana.

Mikkelin talous on erilaisten toimenpiteiden jälkeen taseen osalta hyvässä kunnossa. Hyvää taloudellista tilannetta tulisi osittain hyödyntää maaseudun- ja liitoskuntien asumisviihtyvyyteen, joka tulee matkailua, maaseutuasumista ja liiketoimintaa.

Aloitteen allekirjoittaneet:

Jarno Strengell

Olli Humalamäki, Enrique Tessieri, Tuija Syrjäläinen,
Anne Puntanen, Pirjo Syväoja, Kati Häkkinen,
Antti Pakarinen, Petri P. Pentikäinen, Riina Jakobsson,

Heikki Sorvali, Katriina Janhunen, Anni Lahtinen,
Hannu Tullinen, Reijo Hämäläinen, Eveliina Naumanen,
Sari Rautiainen, Lotta Tuominen, Jaakko Väänänen,
Marita Hokkanen, Teuvo V. Riikonen, Jatta Juhola,
Kirsi Olkkonen, Petri Pekonen, Jarmo Lautamäki"

Päätös
Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Merkitään, että valtuutettu Satu Taavitsainen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana.

Kunnallisvalitus

§3, §4, §5, §6, §7

Kunnallisvalitusohje

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa *(asianosainen)*, sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos valitus toimitetaan sähköisesti, asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos se saapuu valitusviranomaiselle viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä**.** Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen ja kuntalain (410/2015) 137 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä**.**

Valitusviranomainen
Kunnallisvalitus tehdään Itä-Suomen hallinto-oikeudelle.

Ensisijainen yhteystieto on hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu osoitteessa
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio
Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64
Sähköpostiosoite: ita-suomi.hao@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 42501
Puhelinnumero: 029 56 42500
Hallinto-oikeuden asiakaspalvelu on avoinna arkisin 8.00–16.15

Valituksen muoto ja sisältö
Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
3. vaatimuksen perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Yhteystietojen lisäksi on ilmoitettava myös sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa (prosessiosoite). Lisäksi on ilmoitettava valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksen tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Oikeudenkäyntimaksu
Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, mikä on määrätty mainitun lain 2 §:ssä. Saman lain 5 §:ssä on määräys niistä asioista, joista ei peritä oikeudenkäyntimaksua.

Pöytäkirja
Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Mikkelin kaupungin kirjaamosta.

Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 8–10
Postiosoite: PL 33, (Raatihuoneenkatu 8–10), 50101 Mikkeli
Puhelinnumero: 044 794 2033 / 015 1941 (vaihde)
Sähköpostiosoite: kirjaamo@mikkeli.fi

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9-15.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§1, §2, §8, §9, §10, §11, §12, §13, §14

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n perusteella hakea muutosta.